LIETUVOS RESPUBLIKOS AUGALŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-1069 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 342^1, 342^4, 589 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR KODEKSO PAPILDYMO 342^{10} STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos augalų apsaugos įstatymo Nr. I-1069 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 342^1, 342^4, 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 342^{10} straipsniu įstatymo projektą (toliau – ANK projektas) (toliau kartu – Įstatymų projektai) parengti paskatino nepakankamas ir neefektyvus esamas teisinis reglamentavimas:

1) atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2008 m. sausio 21 d. nutarimą „Dėl Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo 18 straipsnio 8 dalies (2004 m. kovo 9 d. redakcija), 34 straipsnio 17 dalies (2004 m. kovo 9 d., 2006 m. balandžio 25 d. redakcijos), 41 straipsnio (2004 m. kovo 9 d. redakcija) atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“, dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 618 „Dėl Didmeninės ir mažmeninės prekybos alkoholio produktais licencijavimo taisyklių ir mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais prekybos ir viešojo maitinimo įmonėse taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų didmeninės ir mažmeninės prekybos alkoholio produktais licencijavimo taisyklių 28.5, 51.5 punktų (2004 m. gegužės 20 d. redakcija), 51 punkto (2004 m. gegužės 20 d. redakcija) atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai, Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo 34 straipsnio 17 daliai (2004 m. kovo 9 d., 2006 m. balandžio 25 d. redakcijos), šių taisyklių 51 punkto (2006 m. spalio 17 d. redakcija) atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai, Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo 34 straipsnio 17 daliai (2006 m. balandžio 25 d., 2007 m. birželio 21 d. redakcijos), kad licencijų išdavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo reikalavimai ir esminės ūkinės veiklos sąlygos turi būti nustatytos įstatymu, Įstatymo projektu nustatomi augalų apsaugos produktų gerosios eksperimentinės praktikos sertifikato išdavimo, jo keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir jo galiojimo panaikinimo reikalavimai, leidimo atlikti augalų apsaugos produktų mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą išdavimo, jo keitimo ir jo galiojimo panaikinimo reikalavimai, Leidimo tiekti augalų apsaugos produktus rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį išdavimo, jo keitimo ir jo galiojimo panaikinimo reikalavimai, augalų apsaugos produktų platinimo leidimo išdavimo, jo keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir jo galiojimo panaikinimo reikalavimai, lygiagrečios prekybos leidimų išdavimo, jų keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo

panaikinimo ir galiojimo panaikinimo reikalavimai, augalų apsaugos produktų lygiagretaus naudojimo leidimų išdavimo, jų keitimo ir galiojimo panaikinimo reikalavimai, vienkartinių leidimų purkšti augalų apsaugos produktus iš oro išdavimo, jų keitimo ir galiojimo panaikinimo reikalavimai.

2) Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Tarnyba) nustato neaiškios, nežinomos kilmės, nepaženklintus augalų apsaugos produktus, kurie nėra falsifikuoti augalų apsaugos produktai, o yra neidentifikuoti augalų apsaugos produktai, ir neturi įgaliojimų taikyti rinkos ribojimo priemonių.

3) Tarnyba susiduria su atvejais, kai fiziniai ar juridiniai asmenys atsisako saugoti Lietuvos Respublikoje neregistruotus, falsifikuotus ir (ar) netapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktus, taip pat juos perduoti atliekų tvarkytojams, turintiems teisę tvarkyti tokias atliekas, todėl negali atsekti, kur tokie augalų apsaugos produktai panaudoti. Tarnyba fiziniams ir juridiniams asmenims, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos augalų apsaugos įstatymu (toliau – Įstatymas) ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 342^5 straipsniu, turi teisę skirti administracines nuobaudas, tačiau šiuo atveju negalima apsaugoti Lietuvos Respublikos teritorijos nuo Lietuvos Respublikoje neregistruotų, falsifikuotų augalų apsaugos produktų, augalų apsaugos produktų, netapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, kad tokiais augalų apsaugos produktais nebūtų purškiami augalai, o augalų apsaugos produktų liekanos nepatektų į augalinės kilmės maistą. Tai kelia pavojų žmonių, gyvūnų sveikatai, aplinkai, o Tarnybai nepakanka įgaliojimų tokius augalų apsaugos produktus pašalinti iš rinkos.

4) Įstatyme šiuo metu nėra nuostatų dėl kontrolinio augalų apsaugos produktų pirkimo. Priėmus kontrolinio augalų apsaugos pirkimo nuostatas, Tarnyba, atlikdama neplaninius patikrinimus, galėtų rinkoje lengviau nustatyti Lietuvos Respublikoje neregistruotus augalų apsaugos produktus, falsifikuotus augalų apsaugos produktus, augalų apsaugos produktus, netapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, ir (ar) neidentifikuotus augalų apsaugos produktus ar augalų apsaugos produktų tiekimo rinkai pažeidimus.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymų projektus rengė Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Augalininkystės ir žaliųjų technologijų skyriaus (vedėja R. Voverytė-Šimkienė, tel. 239 8468) vyr. specialistė I. Abraitytė, tel. 239 1243.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Įstatymo 2 straipsnyje įtvirtinta falsifikuoto augalų apsaugos produkto sąvoka apima šiuos kriterijus: 1) etiketėje nurodyta informacija neatitinka Lietuvos Respublikoje registruoto augalų apsaugos produkto etiketėje nurodytos informacijos ir (arba) 2) kilmė ir (ar) jo veikliosios medžiagos

kilmė neatitinka Lietuvos Respublikoje registruoto augalų apsaugos produkto ir (ar) jo veikliosios medžiagos kilmės, ir (arba) 3) kiekybinė ir (ar) kokybinė sudėtis neatitinka Lietuvos Respublikoje registruoto augalų apsaugos produkto sudėties. Į šią sąvoką nepatenka tam tikrų požymių turintys augalų apsaugos produktai, kai pakuotė ir (ar) ženklinimas klaidinamai panašūs į Lietuvos Respublikoje registruoto augalų apsaugos produkto. Todėl ši sąvoka yra per siaura ir neišsami. Tarnyba, nustačiusi minėtus neatitikimus, negali tokių augalų apsaugos produktų priskirti prie falsifikuotų augalų apsaugos produktų ir taikyti rinkos ribojimo priemonių, numatytų Įstatyme. Esamas teisinis reguliavimas neužtikrina pažeidimų, susijusių su falsifikuotais augalų apsaugos produktais, prevencijos. Todėl būtina tikslinti „falsifikuoto augalų apsaugos produkto“ sąvoką.

Šiuo metu Įstatyme nereglamentuojami Leidimo atlikti augalų apsaugos produktų mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą išdavimo, jo keitimo ir jo galiojimo panaikinimo reikalavimai, Leidimo tiekti augalų apsaugos produktus rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį išdavimo, jo keitimo ir galiojimo panaikinimo reikalavimai, Lygiagrečios prekybos leidimų išdavimo, jų keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo reikalavimai, augalų apsaugos produktų lygiagretaus naudojimo leidimų išdavimo, jų keitimo ir galiojimo panaikinimo pagrindai, taip pat reikalavimai šių leidimų turėtojams. Šie leidimai reglamentuojami žemės ūkio ministro ir Tarnybos direktoriaus įsakymais. Galiojantis teisinis reguliavimas neatitinka Konstitucinio Teismo doktrinos ir Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo nuostatų, todėl ūkinės veiklos vykdymo sąlygos ir ribojimai turi būti nustatyti įstatymu.

Įstatyme yra reglamentuojami Gerosios augalų apsaugos produktų veiksmingumo bandymų praktikos sertifikato (toliau – GEP sertifikatas) išdavimo, jo galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo reikalavimai, reikalavimai GEP sertifikato turėtojams, leidimo platinti augalų apsaugos produktus išdavimo, jo galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo reikalavimai, reikalavimai augalų apsaugos produktų platinimo leidimo turėtojams, įvežimo iš ne Europos ekonominės erdvės valstybių vienkartinio leidimo išdavimo, jo galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo reikalavimai, reikalavimai įvežimo iš ne Europos ekonominės erdvės valstybių vienkartinio leidimo turėtojui, vienkartinių leidimų purkšti augalų apsaugos produktus iš oro išdavimo ir jų galiojimo panaikinimo reikalavimai, reikalavimai šių leidimų turėtojams. Tačiau nėra numatyti GEP sertifikatų keitimo pagrindai, susiję su GEP sertifikato turėtojo fizinio asmens duomenų pasikeitimu, – vardo, pavardės, ar juridinio asmens duomenų pasikeitimu – juridinio asmens pavadinimo, buveinės adreso. Vadovaujantis Licencijavimo pagrindų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 937 „Dėl Licencijavimo pagrindų aprašo ir Licencijų informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Licencijavimo pagrindų aprašas), nuostatų 18.4 papunkčiu, kuriame numatyta, kad veiklos licencijavimą

reguliuojančiuose įstatymuose turi būti nurodytas licencijos išdavimo ir motyvuoto atsisakymo išduoti licenciją pateikimo terminas (nustatant licencijos išdavimo arba motyvuoto atsisakymo išduoti licenciją pateikimo terminus, turi būti užtikrinta, kad visi prašymai išduoti licenciją būtų išnagrinėti per kuo trumpesnį laiką, bet ne vėliau kaip per Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse nustatytą licencijos išdavimo arba motyvuoto atsisakymo išduoti licenciją pateikimo terminą, išskyrus tuos atvejus, kai įstatymuose pagrįstai nustatytas ilgesnis terminas), taip pat 18.7 papunkčiu, kuriame numatyta, kad turi būti nurodyti atsisakymo išduoti licenciją (taikant licencijų išdavimo modelį „G“), licencijos pakeitimo, licencijos galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir panaikinimo pagrindai, siūloma patikslinti Įstatymo 3 straipsnį ir numatyti atsisakymo išduoti GEP sertifikatą terminus ir pagrindus.

Šiuo metu vienas iš Įstatyme numatytų pagrindų, kad fizinių ir juridinių asmenų parengtos Lietuvos Respublikoje neregistruotų ir (ar) Lietuvos Respublikoje registruotų augalų apsaugos produktų veiksmingumo bandymų, atliktų pateikus Tarnybai prašymą gauti GEP sertifikatą, ir Gerosios augalų apsaugos produktų veiksmingumo bandymų praktikos taisyklėse nurodytų dokumentų gauti GEP sertifikatą, taip pat standartinių darbo metodikų įvertinimo ataskaitos atitinka Europos ir Vidužemio jūros regiono augalų apsaugos organizacijos patvirtintus augalų apsaugos produktų veiksmingumo bandymų vertinimo standartų reikalavimus, yra perteklinis, nes šis reikalavimas yra veiklos vykdymo reikalavimas, o ne GEP sertifikato išdavimo sąlyga. Todėl siekiant teisinio aiškumo Tarnybai išduodant GEP sertifikatą, šio reikalavimo būtina atsisakyti, o veiklos vykdytojams nustatyti reikalavimą pateikti Tarnybai Lietuvos Respublikoje neregistruotų ir (ar) Lietuvos Respublikoje registruotų augalų apsaugos produktų veiksmingumo ir (ar) selektyvumo tyrimų ataskaitas Augalų apsaugos produktų gerosios eksperimentinės praktikos taisyklėse nustatyta tvarka ir terminais.

Įstatymo 7 straipsnyje reglamentuojami leidimo platinti augalų apsaugos produktus išdavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir jo galiojimo panaikinimo reikalavimai. Tačiau šiame straipsnyje nėra numatyti leidimų platinti augalų apsaugos produktus keitimo pagrindai, susiję su leidimų platinti augalų apsaugos produktus turėtojo fizinio asmens duomenų – vardo, pavardės, ar juridinio asmens duomenų – juridinio asmens pavadinimo, pasikeitimu, augalų apsaugos produktų saugojimo vietos pasikeitimu, taip pat atsisakymo išduoti leidimą platinti augalų apsaugos produktus terminas ir pagrindai, vadovaujantis Licencijavimo pagrindų aprašo 18.4, 18.7, 18.9 papunkčių nuostatomis. Įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nustatytas draudimas augalų apsaugos produktus saugoti platinimo tikslais ir (ar) platinti augalų apsaugos produktus gyvenamosios paskirties pastatuose ar jų patalpose. Tačiau šis draudimas nėra susietas su leidimų platinti augalų apsaugos produktus išdavimo ar atsisakymo išduoti minėtus leidimus pagrindais. Siekiant teisės

normų nuoseklumo, Įstatymo projekte būtina šį draudimą susieti su leidimo platinti augalų apsaugos produktus išdavimo ar atsisakymo išduoti minėtus leidimus pagrindais.

Taip pat pažymėtina, kad šiuo metu Įstatyme įtvirtintas leidimų platinti augalų apsaugos produktus išdavimo modelis „D“. Įstatymo 7 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad augalų apsaugos produktų platinimo leidimas laikomas išduotu kitą dieną nuo deklaracijos apie ketinimą vykdyti veiklą pateikimo Tarnybai dienos arba nuo deklaracijoje apie ketinimą vykdyti veiklą nurodytos dienos, jeigu ši diena yra vėlesnė negu deklaracijos apie ketinimą vykdyti veiklą pateikimo Tarnybai diena. Po leidimo platinti augalų apsaugos produktus išdavimo Tarnyba privalo patikrinti leidimo turėtojo atitiktį teisės aktų, reglamentuojančių augalų apsaugą, reikalavimams, įskaitant vykdomos veiklos vietą.

Atlikdama leidimų platinti augalų apsaugos produktus turėtojų veiklos tikrinimus, Tarnyba nustato pažeidimus, kurie negali būti ištaisomi per trumpą laiko tarpą arba iš viso nėra ištaisomi, pvz., augalų apsaugos produktai saugomi saugojimo patalpose ar statiniuose, kurie neatitinka statinio naudojimo reikalavimų bei normatyvinių statinio saugos ir paskirties reikalavimų. Augalų apsaugos produktų saugojimas tokiuose pastatuose ar patalpose gali kelti pavojų žmonių, gyvūnų sveikatai ir aplinkai. Be to, Tarnybai nustačius augalų apsaugos produktų platinimo leidimo turėtojo saugojimo vietos neatitiktį augalų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams ar atvejus, kai augalų apsaugos produktų saugojimo ir (ar) platinimo vieta įrengta gyvenamosios paskirties pastatuose ar jų patalpose, augalų apsaugos produktų platinimo leidimo turėtojui neužtenka šiuo metu nustatyto 30 dienų termino pažeidimams pašalinti, nes jie turi įsigyti ir įsirengti naujas patalpas. Taip pat dėl „D“ modelio leidimo platinti augalų apsaugos produktus turėtojas gali patirti finansinių nuostolių, kadangi privalės investuoti į naujus pastatus, patalpas. Tarnyba kasmet vidutiniškai per metus išduoda apie 50–60 leidimų platinti augalų apsaugos produktus ir nustato, kad apie 20 proc. augalų apsaugos produktų platinimo leidimų turėtojų neatitinka augalų apsaugos produktų saugojimo ir (ar) tiekimo rinkai reikalavimų. Dažniausiai pasitaikantys pažeidimai: augalų apsaugos produktų spintos (stendo) užraktas sugedęs, spinta (stendas) nepaženklinta įspėjamaisiais ženklais, augalų apsaugos produktai saugojimo patalpoje neatskirti nuo mineralinių trąšų, augalų apsaugos produktų saugojimo patalpoje nėra talpyklos su natūraliais ar sintetiniais sorbentais, augalų apsaugos produktai saugomi neturint saugos duomenų lapų kopijų, augalų apsaugos produktų pardavimo dokumentai pasirašomi ne leidimo platinti augalų apsaugos produktus turėtojo vardu, augalų apsaugos produktų platintojo interneto svetainėje reklamuojami Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai ir (ar) pateikiama netiksli, klaidinanti informacija apie augalų apsaugos produktus, augalų apsaugos produktai saugomi gyvenamosios paskirties pastatuose ar jų patalpose. Siekiant užtikrinti, kad dėl netinkamo augalų apsaugos produktų saugojimo nebūtų pakenkta žmonių sveikatai ir aplinkos

apsaugai, Įstatymo projektu siekiama nustatyti augalų apsaugos produktų platinimo leidimo išdavimo modelį „G“.

Įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje yra įtvirtintas augalų apsaugos produktų įvežimo iš ne Europos Sąjungos valstybių narių ir ne Europos ekonominės erdvės valstybių vienkartinis leidimas. Įvertinus tai, kad augalų apsaugos produktai, įvežami iš ne Europos ekonominės erdvės valstybių, turi būti įvežimo metu patikrinti Tarnybos pasienio kontrolės punkto fitosanitarijos poste dėl atitikties augalų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams, ir siekiant sumažinti administracinę naštą ūkio veiklos subjektams, šių leidimų, kaip perteklinių, Įstatymo projekte atsisakoma.

Šiuo metu Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2021 m. vasario 12 d. įsakymo Nr. 3D-102 „Dėl Leidimų tiekti augalų apsaugos produktus rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį išdavimo ir jų galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ 8 punkte numatyta, kad siekiant gauti leidimą, turi būti teikiamas sąrašas fizinių ar juridinių asmenų, kuriems bus tiekiamas augalų apsaugos produktas. Reikalavimas fiziniams ar juridiniams asmenims pateikti sąrašą asmenų kreipiantis dėl 120 dienų leidimo išdavimo yra perteklinis, sukelia administracinę naštą žemės ūkio veiklos subjektams, nes toks sąrašas pagal 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką ir panaikinančio Tarybos direktyvas 79/117/EEB ir 91/414/EEB su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2022 m. rugpjūčio 31 d. Komisijos reglamentu (ES) 2022/1438 (toliau – Reglamentas (EB) 2009/1107), 53 straipsnį nėra Leidimo tiekti augalų apsaugos produktus rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį išdavimo pagrindas. Nuostatos dėl fizinių arba juridinių asmenų, kuriems bus tiekiamas augalų apsaugos produktas, bus numatytos žemės ūkio ministro tvirtinamose taisyklėse ir nebus siejamos su licencijavimo pagrindais. Siekiant teisinio efektyvumo ir atsižvelgiant į tai, kad augalininkystė yra sezoninio pobūdžio veikla, kuriai iš esmės įtakos turi besikeičiančios klimato sąlygos, natūraliai (dėl liūčių, derliaus praradimo ar pasėlių išgulimo) gali atsitikti, kad augalų apsaugos produkto naudoti nebereikės, todėl leidimo tiekti augalų apsaugos produktus rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį išdavimą sieti su fizinių ar juridinių asmenų, kurie naudos tokį augalų apsaugos produktą, sąrašu ir jo pasikeitimu yra netikslinga. Todėl Įstatymo projekte šio reikalavimo atsisakoma kaip nepagrįsto. Be to, nors minėtose taisyklėse nereglamentuota, bet yra nusistovėjusi praktika, kad tais atvejais, kai leidimo tiekti augalų apsaugos produktus rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį turėtojui keičiasi augalų apsaugos produkto kiekis (l, kg), reikalingas kenksmingiesiems organizmams sunaikinti, keičiamas augalų apsaugos produktu planuojamas apdoroti žemės plotas (ha), statinio tūris (m^3), reikalingas naujas leidimas. Toks reikalavimas yra neproporcingas ir perteklinis, todėl Įstatymo projekte įtvirtinami šio leidimo keitimo pagrindai, esant pirmiau nurodytiems atvejams.

Įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje yra numatyta Tarnybos kompetencija, susijusi su augalų apsaugos produktų registravimu. Šioje dalyje taip pat numatyta, kad Tarnyba augalų apsaugos produktų registraciją uždraudžia. Atsižvelgiant į tai, kad Reglamente (EB) 1107/2009 nėra numatyta valstybių narių kompetencija, susijusi su augalų apsaugos produktų registracijos uždraudimu, pagal minėtąjį reglamentą leidžiama augalų apsaugos produkto registraciją panaikinti. Kadangi augalų apsaugos produkto registravimo uždraudimui nėra teisinio pagrindo, todėl ši nuostata Įstatymo projekte turi būti panaikinta. Įstatymo 5 straipsnio 3 dalyje reglamentuojamas Augalų apsaugos produktų registracijos patariamasis komitetas. Kadangi vadovaujantis Įstatymo 5 straipsnio 1 dalimi augalų apsaugos produktus registruoja Tarnyba, Įstatymo projekte atsisakoma šio patariamojo komiteto funkcijos kaip perteklinės.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. kovo 24 d. įsakyme Nr. 3D-118 „Dėl Leidimų prekiauti augalų apsaugos produktais, tapačiais Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, išdavimo ir panaikinimo taisyklių ir Leidimų naudoti asmeninėms reikmėms augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, išdavimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – taisyklės Nr. 3D-118) reglamentuojami leidimų prekiauti augalų apsaugos produktais, tapačiais Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, ir leidimų naudoti asmeninėms reikmėms augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, išdavimo, jų patikslinimo, galiojimo panaikinimo pagrindai. Minėtose taisyklėse vartojamas terminas *leidimas prekiauti augalų apsaugos produktais, tapačiais Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams,* yra netikslus, nes šiems leidimams apibrėžti turi būti vartojama Reglamento (EB) 1107/2009 52 straipsnyje nurodyta sąvoka – lygiagrečios prekybos leidimas, todėl Įstatymo projekte siekiama pakeisti nurodyto leidimo pavadinimą, kad atitiktų Reglamento (EB) 1107/2009 52 straipsnio nuostatas.

Taisyklėse Nr. 3D-118 nustatomi leidimų prekiauti augalų apsaugos produktais, tapačiais Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, ir leidimų naudoti asmeninėms reikmėms augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, išdavimo pagrindai, išdavimo terminas, leidimo galiojimo laikotarpis pagal Reglamento (EB) 1107/2009 52 straipsnio nuostatas. Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 288 straipsnį, reglamentas yra „privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse“, todėl pagal šį straipsnį nereikia priimti jokių nacionalinių priemonių, inkorporuojančių juos į valstybės narės teisinę sistemą, išskyrus atvejus, kai tokios priemonės būtinumas yra numatytas (ar numanomas) pačiame reglamente ir tai užtikrintų visišką reglamento nuostatų įgyvendinimą. Todėl Įstatymo projekte turi būti atsisakyta Reglamento (EB) 1107/2009 52 straipsnį perkeliančių nuostatų.

Taisyklių Nr. 3D-118 28[1] punkte nustatyta, kad draudžiama perpakuoti augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams. Galiojančios taisyklės nenotifikuotos Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus. Atsižvelgiant į tai, kad pagal Reglamento (EB) 1107/2009 52 straipsnio nuostatas leidžiama perpakuoti augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, Įstatymo projekte siūloma atsisakyti neproporcingų ribojimų ir nustatyti augalų apsaugos produktų, tapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, perpakavimo reikalavimus.

Remiantis Tarnybos pateikta statistine informacija, 2019 m. nustatyti 7 pažeidimai, kai tiekiami rinkai, saugomi, reklamuojami, naudojami Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai, saugomas netapatus Lietuvos Respublikoje registruotam augalų apsaugos produktui augalų apsaugos produktas (iš viso 11 531 l, 2,46 kg), 2020 m. – 2 pažeidimai, kai saugomi, reklamuojami, tiekiami rinkai Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai (iš viso 9,95 kg), 2021 m. – 6 pažeidimai, kai įvežami, saugomi, reklamuojami, tiekiami rinkai Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai (iš viso 394 l, 9500 kg), 2022 m. – 8 pažeidimai, kai saugomi, reklamuojami, tiekiami rinkai, naudojami Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai, saugomas netapatus Lietuvos Respublikoje registruotam augalų apsaugos produktui augalų apsaugos produktas (iš viso 14 625,66 l, 17,03 kg), 2023 m. – 16 pažeidimų, kai įvežami, saugomi, reklamuojami, tiekiami rinkai, naudojami Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai (iš viso 752,5 l, 9369,5 kg), 2024 m. – 7 pažeidimai, kai saugomi Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai, 10 pažeidimų, kai naudojami Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai, 9 pažeidimai, kai tiekiami rinkai Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai, 1 pažeidimas, kai reklamuojami Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai (iš viso 752,2 l, 9489,5 kg), 2025 m. nustatyti: 4 pažeidimai, kai saugomi Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai, 3 pažeidimai, kai naudojami Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai, 3 pažeidimai, kai naudojami Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai, 23 pažeidimai, kai tiekiami rinkai Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai (iš viso 80 l, 337 kg), 2026 m. (iki liepos 24 d.) – 3 pažeidimai, kai saugomi Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai, 3 pažeidimai, kai naudojami Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai, 13 pažeidimų, kai tiekiami rinkai Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai (iš viso 8 L ir 454 kg).

2024 m. panaikintas 9 leidimų platinti augalų apsaugos produktus galiojimas, iš jų 8 atvejais

leidimo platinti augalų apsaugos produktus turėtojo prašymu ir 1 atveju, kai leidimo platinti augalų apsaugos produktus turėtojas, sustabdžius leidimo platinti augalų apsaugos produktus galiojimą, per Tarnybos nustatytą terminą nepašalino nustatytų pažeidimų, dėl kurių leidimo platinti augalų apsaugos produktus galiojimas buvo sustabdytas. 2025 m. panaikinta 12 leidimų platinti augalų apsaugos produktus galiojimas, visais atvejais leidimų platinti augalų apsaugos produktus turėtojų prašymu. Pažymėtina, kad tarp 2025 m. nustatytų nelegalių augalų apsaugos produktų tiekimo rinkai atvejų 3 ūkio subjektai turi platinimo leidimą, tačiau šiuo metu Augalų apsaugos įstatyme nenumatytas leidimo panaikinimo pagrindas nustačius nelegalių augalų apsaugos produktų tiekimą rinkai.

Suintensyvėjus augalų apsaugos produktų prekybai, ypač internetinei prekybai, yra rizika, kad Lietuvos Respublikoje neregistruoti, falsifikuoti ir (ar) netapatūs Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktai bus tiekiami rinkai neribotam subjektų skaičiui, siekiant juos naudoti. Neatlikus kontrolinio pirkimo, negalima užfiksuoti augalų apsaugos produktų tiekimo rinkai fakto, kadangi dažnu atveju neišrašomos sąskaitos faktūros, ar augalų apsaugos produktai tiekiami rinkai, neturint augalų apsaugos produktų platinimo leidimo. Todėl siekiant suvaldyti Lietuvos Respublikoje neregistruotų, falsifikuotų ir (ar) netapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktų pateikimo rinkai ar reklamavimo riziką, tikslinga reglamentuoti kontrolinį pirkimą.

Taip pat kontrolinį pirkimą tikslinga atlikti, siekiant nustatyti, ar fiziniai ir juridiniai asmenys turi leidimą platinti augalų apsaugos produktus, ar parduoda augalų apsaugos produktus laikydamiesi Įstatymo nuostatų, Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 3D-564 „Dėl Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklės), ir kitų augalų apsaugos produktų veiklos reglamentavimą nustatančių teisės aktų reikalavimų. Tarnybai atliekant fizinių ar juridinių asmenų veiklos, susijusios su augalų apsaugos produktų saugojimu, tiekimu rinkai, reikalavimų laikymosi priežiūrą, ji gali priimti motyvuotą sprendimą uždrausti tiekti rinkai augalų apsaugos produktus. Kontrolinis pirkimas leistų patikrinti, ar fizinis, juridinis asmuo laikosi Tarnybos priimto sprendimo uždrausti tiekti rinkai augalų apsaugos produktus. Įgaliojimų Tarnybai atlikti kontrolinius pirkimus suteikimas leistų efektyviau vykdyti Tarnybos funkcijas siekiant užtikrinti, kad saugomi, tiekiami rinkai ir naudojami būtų tik Lietuvos Respublikoje registruoti augalų apsaugos produktai ir augalų apsaugos produktai, tapatūs Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, kuriuos tinkamai saugant, tiekiant rinkai, naudojant, nekiltų pavojus žmonių sveikatai, gyvūnams ir aplinkai.

Leidimų prekiauti augalų apsaugos produktais, tapačiais Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, išdavimo ir jų galiojimo panaikinimo pagrindai, leidimų naudoti asmeninėms reikmėms augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, išdavimo ir jų galiojimo panaikinimo pagrindai, leidimų tiekti augalų apsaugos produktus rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį išdavimo ir galiojimo panaikinimo pagrindai, taip pat reikalavimai leidimų turėtojams yra reglamentuoti žemės ūkio ministro įsakymais.

Įstatymo 18 straipsnyje reglamentuojami vienkartinių leidimų purkšti augalų apsaugos produktus iš oro išdavimo ir jų galiojimo panaikinimo reikalavimai. Įstatymo 17 straipsnio 6 dalyje yra nustatytos 6 sąlygos, kai leidžiama augalų apsaugos produktus purkšti iš oro. Pagal šį augalų apsaugos produktų purškimo iš oro reglamentavimą, nustatyta, kad turi būti įvykdytos visos 6 sąlygos, tačiau nenustatyta, kad asmuo turi papildomai gauti vienkartinį leidimą purkšti augalų apsaugos produktus iš oro, todėl lieka neaišku, kokiems veiksmams atlikti yra būtinas vienkartinis leidimas purkšti augalų apsaugos produktus iš oro. Pažymėtina, kad vienkartinio leidimo purkšti augalų apsaugos produktus iš oro išdavimo reikalavimai, nustatyti Įstatymo projekto 18 straipsnio 2 dalyje, neapima Įstatymo 17 straipsnio 6 dalies 1 ir 2 punktuose nustatytų sąlygų – 1) kenksmingųjų organizmų kitais būdais neįmanoma sunaikinti ar kontroliuoti jų plitimo, naudojant antžeminę apdorojimo augalų apsaugos produktais įrangą. Purškiant augalų apsaugos produktus iš oro, poveikis žmonių sveikatai ir aplinkai turi būti mažesnis, negu naudojant antžeminę apdorojimo augalų apsaugos produktais įrangą; ir 2) Tarnyba įvertina konkretaus augalų apsaugos produkto, kuris Reglamento (EB) 1107/2009 nustatyta tvarka įregistruotas Lietuvos Respublikoje, keliamą riziką, purškiant jį iš oro, ir patvirtina, kad galima jį purkšti iš oro. Vienas iš leidimų purkšti augalų apsaugos produktus iš oro galiojimo panaikinimo pagrindų, numatytų Įstatymo 18 straipsnio 3 dalies 2 punkte, – išnyko Įstatymo 17 straipsnio 6 dalyje nurodytos sąlygos. Tačiau šio leidimo galiojimas turi būti panaikintas, jei išnyko bent viena Įstatymo 17 straipsnio 6 dalyje nurodyta sąlyga. Siekiant suderinti 17 ir 18 straipsnių nuostatas, Įstatymo projekte šie neatitikimai turi būti pašalinti.

Šiuo metu Įstatymo 20 straipsnyje numatyta pareiga fiziniams ar juridiniams asmenims Lietuvos Respublikoje neregistruotus, falsifikuotus ir (ar) netapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktus savo lėšomis pašalinti iš rinkos ir Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklėse nustatyta tvarka bei terminais perduoti atliekų tvarkytojui, turinčiam teisę tvarkyti atitinkamas atliekas.

Tarnyba susiduria su atvejais, kai fizinis ar juridinis asmuo nepašalina iš rinkos Lietuvos Respublikoje neregistruotų, falsifikuotų ir (ar) netapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktų. Kyla rizika, kad tokie augalų apsaugos produktai bus naudojami ir tokių augalų apsaugos produktų liekanos pateks į maistą, užterš dirvožemį. Šiuo

metu Įstatyme nėra numatyta galimybės Tarnybai tokius augalų apsaugos produktus pašalinti iš rinkos, todėl siekiant Lietuvos teritorijos apsaugos nuo Lietuvos Respublikoje neregistruotų, falsifikuotų ir (ar) netapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktų, Įstatymo projekte numatomos priemonės – paėmimas saugoti, konfiskavimas ir perdavimas sutvarkyti atliekų tvarkytojui, turinčiam teisę tvarkyti tokias atliekas.

Tarnyba susiduria su atvejais, kai kiti produktai reklamuojami kaip augalų apsaugos produktai, ir neturi teisinių priemonių uždrausti tokią reklamą. Todėl tikslinga numatyti draudimą fiziniams ar juridiniams asmenims reklamuoti produktus, neatitinkančius Įstatymo projekto ir Reglamento ((EB) 1107/2009 reikalavimų, kaip augalų apsaugos produktus ir įpareigoti Tarnybą uždrausti tokių produktų reklamą.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Atsižvelgiant į tai, kad Įstatyme nurodyta falsifikuoto augalų apsaugos produkto sąvoka yra neišsami, per siaura, Įstatymo projektu išplečiama falsifikuoto augalų apsaugos produkto sąvoka bei tikslinami kriterijai, kuriais vadovaujantis augalų apsaugos produktas pripažįstamas falsifikuotu. Siekiant pašalinti teisinio reglamentavimo spragas, susijusias su falsifikuoto augalų apsaugos produkto sąvoka, falsifikuoto augalų apsaugos produkto sąvoka išplečiama kriterijais, kurie apima pakuotės ir ženklinimo klaidinamu panašumu į Lietuvos Respublikoje registruotą augalų apsaugos produktą ar pavadinimo, pakuotės, informacijos ant pakuotės neatitiktį Lietuvos Respublikoje registruotam augalų apsaugos produktui.

Taip pat Įstatymo projektu apibrėžiamas neidentifikuotas augalų apsaugos produktas kaip cheminių medžiagų ar mikroorganizmų mišinys, kuris saugomas ir (arba) tiekiamas rinkai ir (arba) naudojamas kaip augalų apsaugos produktas, kuris nėra registruotas Lietuvos Respublikoje, išskyrus Reglamento (EB) 1107/2009 28 straipsnio 2 dalyje ir 53 straipsnyje nustatytas išimtis, ir kuris neatitinka šiame įstatyme nustatytų augalų apsaugos produkto pakavimo, ženklinimo, klasifikavimo reikalavimų.

Šiuo teisiniu reglamentavimu siekiama padidinti teisinio reguliavimo aiškumą, taip pat siekiama išvengti situacijų, kai dėl teisinio reguliavimo spragų, neaiškios kilmės, sudėties, kokybės nepaženklintas augalų apsaugos produktas Tarnybos negali būti pripažintas falsifikuotu augalų apsaugos produktu.

Kadangi licencijuojama veikla yra susijusi su asmenų teisių realizavimu, o esminės ūkinės veiklos sąlygos turi būti nustatytos įstatymu, Įstatymo projektu nustatomi leidimo atlikti augalų apsaugos produktų mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą (toliau – MTEP) išdavimo, jo keitimo ir galiojimo panaikinimo reikalavimai, leidimo tiekti augalų apsaugos produktus rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį išdavimo, jo keitimo ir galiojimo panaikinimo reikalavimai,

lygiagrečios prekybos leidimų išdavimo, jų keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo reikalavimai, augalų apsaugos produktų lygiagretaus naudojimo leidimo išdavimo, jo keitimo ir jo galiojimo panaikinimo reikalavimai, taip pat reikalavimai leidimų turėtojams.

Dėl GEP sertifikato

Įstatymo projektu keičiamas šiuo metu Įstatyme įtvirtintas sertifikato pavadinimas – vietoj gerosios augalų apsaugos produktų veiksmingumo bandymų praktikos sertifikato vartojamas tikslesnis, labiau atspindintis vykdomos veiklos su augalų apsaugos produktais pobūdį sertifikato pavadinimas – GEP sertifikatas.

GEP sertifikato išdavimo pagrindai tikslinami šiais aspektais:

1) atsisakoma augalų apsaugos produktų gerosios eksperimentinės praktikos sertifikato išdavimą sieti su veiklos ataskaitų Tarnybai pateikimu. Kadangi veiklos ataskaita yra veiklos vykdymo reikalavimas ir jos atitiktis įstatymo projekte išdėstytoms nuostatoms negali būti patikrinta iki GEP sertifikato išdavimo;

2) nustatomi esminiai reikalavimai GEP sertifikato turėtojams, atsisakoma nuorodų į žemės ūkio ministro tvirtinamas taisykles, pateikiami konkretūs reikalavimai, kurių turi laikytis GEP sertifikato turėtojas;

3) nustatoma, kad žemės plotai vieno augalų apsaugos produktų MTEP atlikti turi neviršyti 5 ha. 5 ha žemės plotas nustatomas įvertinus bandyminių žemės plotų, reikalingą augalų apsaugos produktų MTEP atlikti, dydį, skaičių, būtinumą atlikti pakartotinius tyrimus, atstumą tarp žemės plotų, kad galėtų įvažiuoti augalų apsaugos produktų apdorojimo įranga, apsaugines zonas iki vandens telkinių, gyvenamosios paskirties teritorijų, bendrojo naudojimo teritorijų. GEP sertifikato turėtojai vienu metu atlieka MTEP su keliais ar keliolika augalų apsaugos produktų, todėl 5 ha yra optimalus žemės plotas, kurį Tarnyba galėtų sukontroliuoti, kad augalų apsaugos produktai, su kuriais atliekami moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra, nepatektų į aplinką;

4) nustatomi kvalifikaciniai reikalavimai augalų apsaugos produktų MTEP vadovams, augalų apsaugos produktų MTEP veiklos vykdytojams, augalų apsaugos produktų MTEP techniniams laboratorijos darbuotojams, augalų apsaugos produktų MTEP techniniams lauko darbuotojams, atsižvelgiant į veiklos su augalų apsaugos produktais specifiką. Įstatymo projekte numatytos keturios grupės asmenų, kurie gali atlikti augalų apsaugos produktų MTEP: vadovai, vykdytojai, techniniai lauko darbuotojai, techniniai laboratorijos darbuotojai. Vadovams ir vykdytojams nustatytos konkrečios studijų kryptys, kurias baigę ir turintys atitinkamos darbo patirties galėtų vykdyti augalų apsaugos produktų veiksmingumo ir (ar) selektyvumo tyrimus. Augalų apsaugos produktų MTEP vadovai turi būti įgiję aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus universitetines biologijos arba agronomijos studijų krypties studijas, arba jai lygiavertę kvalifikaciją ir ne mažiau kaip 3 metų darbo

patirtį atitinkamoje augalų apsaugos produktų veiksmingumo ir (ar) selektyvumo tyrimų srityje. Jei augalų apsaugos produktų veiksmingumo ir (ar) selektyvumo tyrimai bus atliekami su miško augalais, augalų apsaugos produktų MTEP vadovai turi būti įgiję aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus universitetines miškininkystės studijų krypties studijas, arba jai lygiavertę kvalifikaciją ir ne mažiau kaip 3 metų darbo patirtį atitinkamoje apsaugos produktų veiksmingumo ir (ar) selektyvumo tyrimų srityje. Augalų apsaugos produktų MTEP vykdytojai turi būti įgiję aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus universitetines biologijos, mikrobiologijos arba agronomijos studijų krypties studijas, arba jai lygiavertę kvalifikaciją arba aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus kolegines biologijos, mikrobiologijos arba agronomijos studijų krypties studijas, ir ne mažiau kaip 1 metų darbo patirtį atitinkamoje augalų apsaugos produktų veiksmingumo ir (ar) selektyvumo tyrimų srityje (-se) ir būti apmokyti atlikti augalų apsaugos produktų veiksmingumo ir (ar) selektyvumo tyrimus. Jei augalų apsaugos produktų MTEP bus atliekami su miško augalais, augalų apsaugos produktų MTEP vykdytojai turi būti įgiję aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus universitetines miškininkystės studijų krypties studijas, arba jai lygiavertę kvalifikaciją arba aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus kolegines mikrobiologijos arba miškininkystės studijų krypties studijas, ir ne mažiau kaip 1 metų darbo patirtį atitinkamoje augalų apsaugos produktų veiksmingumo ir (ar) selektyvumo tyrimų srityje ir būti apmokyti atlikti augalų apsaugos produktų veiksmingumo ir (ar) selektyvumo tyrimus. Studijų kryptys, kurias baigę asmenys galėtų vykdyti veiklą, susijusią su augalų apsaugos produktų veiksmingumo ir (ar) selektyvumo tyrimais, į Įstatymo projektą įtrauktos, nes tiksliam darbų atlikimui labai svarbu, kad asmenys žinotų augalų augimo tarpsnius, jų morfologines savybes, augalų augimo sąlygas, augalų ligas ir kenkėjus, mikroorganizmų įvairovę, jų fiziologiją. Taip pat Įstatymo projektu augalų apsaugos produktų MTEP vykdytojams, augalų apsaugos produktų MTEP techniniams lauko darbuotojams, augalų apsaugos produktų MTEP techniniams laboratorijos darbuotojams nustatomas reikalavimas būti apmokytiems. Šiuos asmenis turi apmokyti apsaugos produktų MTEP vadovas.

Taip pat įvertinus tai, kad Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos, Įstatymo projekte tikslinamas GEP sertifikato išdavimo ar motyvuoto atsisakymo jį išduoti terminas, nustatant 20 darbo dienų terminą, vietoj šiuo metu Įstatyme numatyto 30 darbo dienų termino. Vadovaujantis Licencijavimo pagrindų aprašo 18.4, 18.7, 18.9 papunkčių nuostatomis, kuriose numatyta, kad licencijavimą reguliuojančiuose įstatymuose turi būti įtvirtintos šios su ūkio subjektų veiklos licencijavimu susijusios nuostatos: licencijos išdavimo ir motyvuoto atsisakymo išduoti licenciją pateikimo terminai, atsisakymo išduoti licenciją, licencijos pakeitimo, licencijos galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo pagrindai,

terminas, per kurį licencijas išduodantis subjektas turi pranešti licencijos turėtojui apie licencijos galiojimo sustabdymą, galiojimo sustabdymo panaikinimą ir galiojimo panaikinimą, Įstatymo projektu nustatomi atsisakymo išduoti GEP sertifikatą pagrindai ir terminas ir GEP sertifikato keitimo pagrindai.

Dėl leidimų atlikti augalų apsaugos produktų MTEP

Įstatymo projekto 5 straipsnyje reglamentuojami leidimo atlikti augalų apsaugos produktų MTEP tyrimus išdavimo, jo keitimo ir galiojimo panaikinimo reikalavimai. Šiuo tikslu Įstatymo projekte numatoma, kad minėtas leidimas išduodamas šiems augalų apsaugos produktams – Lietuvos Respublikoje neregistruotam augalų apsaugos produktui, siekiant nustatyti augalų apsaugos produkto veiksmingumą ir (ar) selektyvumą, ar Lietuvos Respublikoje registruotam augalų apsaugos produktui, siekiant pakeisti tokio augalų apsaugos produkto naudojimo instrukcijas. Be to, šio leidimo išdavimo pagrindas remiasi Reglamento (EB) 1107/2009 54 straipsnio 1 dalies nuostatomis – leidimas atlikti augalų apsaugos produktų MTEP išduodamas MTEP vienam augalų apsaugos produktui. Taip pat, remiantis Reglamento (EB) 1107/2009 54 straipsnio 1 dalies nuostatomis, nustatoma, kad leidimo atlikti augalų apsaugos produktų MTEP galiojimo terminas – 5 metai, įvertinus tai, kad minimalus augalų apsaugos produktų MTEP tyrimo laikas yra 2 metai, bet dėl nepalankių klimato sąlygų, drėgmės ar tam tikrų kenksmingųjų organizmų ligų plitimo tyrimus reikia kartoti, kad būtų gauti patikimi duomenys. Įstatymo projektu nustatoma, kad augalų apsaugos produktų MTEP leidžiama atlikti GEP sertifikato turėtojui.

Įvertinus tai, kad Licencijavimo pagrindų aprašo 18.4, 18.7, 18.9 papunkčiuose numatyta, kad licencijavimą reguliuojančiuose įstatymuose turi būti įtvirtintos šios su ūkio subjektų veiklos licencijavimu susijusios nuostatos: licencijos išdavimo ir motyvuoto atsisakymo išduoti licenciją pateikimo terminas, atsisakymo išduoti licenciją, licencijos pakeitimo, licencijos galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo pagrindai, Įstatymo projekto 5 straipsnyje nustatomi Leidimo atlikti augalų apsaugos produktų MTEP tyrimus išdavimo ir atsisakymo jį išduoti, taip pat šio leidimo galiojimo panaikinimo pagrindai. Įstatymo projekto 5 straipsnyje numatyti išsamūs Leidimo atlikti augalų apsaugos produktų MTEP keitimo pagrindai, susiję su šio leidimo turėtojo fizinio asmens duomenų (vardo, pavardės ar juridinio asmens duomenų (juridinio asmens pavadinimo) pasikeitimu, taip pat tais atvejais, kai keičiamos augalų rūšys, su kuriomis bus atliekami augalų apsaugos produktų MTEP, jeigu keičiasi GEP sertifikato turėtojas, jeigu keičiasi augalų apsaugos produkto, su kuriuo bus atliekamas augalų apsaugos produktų MTEP, kiekis.

Dokumentų rinkinys, numatytas Reglamento (EB) 1107/2009 54 straipsnio 2 dalyje, yra siejamas su veikliosios medžiagos, esančios augalų apsaugos produkto sudėtyje, vertinimu dėl 1) atitikties 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1272/2008 dėl

cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiančio ir panaikinančio direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiančio Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006, I priedo 3 dalyje nustatytiems kriterijams; 2) neviršijimu Europos Sąjungos didžiausių leistinų augalų apsaugos produktų liekanų koncentracijų, nurodytų 2005 m. vasario 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 396/2005 dėl didžiausių pesticidų likučių kiekių augalinės ir gyvūninės kilmės maiste ir pašaruose ar ant jų ir iš dalies keičiančiame Tarybos direktyvą 91/414/EEB, su visais pakeitimais. Dokumentų rinkinys vertinamas dėl fizinio ar juridinio asmens pateiktos augalų apsaugos produkto etiketės projekto atitikties Reglamento (ES) Nr. 547/2011 I priedo 5 dalyje nurodytai informacijai, taip pat, ar fizinio ar juridinio asmens nurodytos asmeninės apsaugos priemonės galės apsaugoti operatorius, darbuotojus nuo augalų apsaugos produkto, su kuriuo atliekami augalų apsaugos MTEP, poveikio.

Įstatymo projekte nenustatomi Leidimo atlikti augalų apsaugos produktų MTEP galiojimo sustabdymo ir galiojimo sustabdymo panaikinimo pagrindai, kadangi augalų apsaugos produktas, kuriam išduodamas minėtas leidimas, yra vienkartinis veiksmas, tokį augalų apsaugos produktą įveža augalų apsaugos produktų MTEP leidimo turėtojas ir pateikia GEP sertifikato turėtojui atlikti augalų apsaugos produktų MTEP. Pažymėtina, kad Įstatymo projekte yra numatyti GEP sertifikato galiojimo sustabdymo ir jo galiojimo sustabdymo panaikinimo pagrindai.

Dėl leidimo tiekti augalų apsaugos produktus rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį

Įstatymo projekto 9 straipsnyje nustatomi leidimo tiekti augalų apsaugos produktus rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį išdavimo, keitimo ir jo galiojimo panaikinimo reikalavimai, vadovaujantis Licencijavimo pagrindų aprašo 18.4, 18.7, 18.9 papunkčių nuostatomis, kuriose numatyta, kad licencijavimą reguliuojančiuose įstatymuose turi būti įtvirtintos šios su ūkio subjektų veiklos licencijavimu susijusios nuostatos: licencijos išdavimo ir motyvuoto atsisakymo išduoti licenciją pateikimo terminai, atsisakymo išduoti licenciją, licencijos pakeitimo, licencijos galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo pagrindai, Įstatymo projektu nustatoma leidimo tiekti augalų apsaugos produktus rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį išdavimo, atsisakymo jį išduoti terminai ir pagrindai, jo keitimo ir galiojimo panaikinimo pagrindai.

Leidimo tiekti augalų apsaugos produktus rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį išdavimo pagrindas yra siejamas su Reglamento ((EB) 1107/2009 53 straipsnyje nustatytu kriterijumi – leisti ne ilgesniam kaip 120 dienų laikotarpiui pateikti į rinką neregistruotus augalų apsaugos produktus ribotam ir kontroliuojamam naudojimui, jeigu tokia priemonė pasirodo esanti būtina kilus grėsmei, kurios negalima įveikti jokiomis kitomis pagrįstomis priemonėmis. Atsižvelgiant į Leidimų tiekti augalų apsaugos produktus rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120

dienų laikotarpį turėtojų veiklos specifiką, Įstatymo projekte nustatomi specialieji leidimo tiekti augalų apsaugos produktus rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį keitimo pagrindai – keičiamas augalų apsaugos produkto kiekis (l, kg), reikalingas kenksmingiesiems organizmams sunaikinti; keičiamas augalų apsaugos produktu planuojamas apdoroti žemės plotas (ha), statinio tūris (m^3). Šie leidimo tiekti augalų apsaugos produktus rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį keitimo pagrindai numatyti atsižvelgiant į tai, kad augalininkystė yra sezoninio pobūdžio veikla, kuriai iš esmės įtakos turi besikeičiančios klimato sąlygos. Dėl liūčių, derliaus praradimo ar pasėlių išgulimo gali atsitikti, kad augalų apsaugos produkto, kuriam išduotas leidimas tiekti augalų apsaugos produktus rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį, naudoti nebereikės arba reikės kito kiekio, nei tas, kuriam buvo išduotas leidimas tiekti augalų apsaugos produktus rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį. Siekiant teisinio efektyvumo, toks teisinis reguliavimas leis operatyviau reaguoti į žemės ūkio veiklos subjektų poreikius ir jiems nesukels administracinės naštos. Įvertinus tai, kad leidimas tiekti augalų apsaugos produktus rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį yra išduodamas ribotam laikotarpiui – 120 dienų, Įstatymo projekte nenustatomi leidimo tiekti augalų apsaugos produktus rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo pagrindai.

Dėl lygiagrečios prekybos leidimų

Vadovaujantis Licencijavimo pagrindų aprašo 18.4, 18.7, 18.9 papunkčių nuostatomis, kuriose numatyta, kad licencijavimą reguliuojančiuose įstatymuose turi būti įtvirtintos šios su ūkio subjektų veiklos licencijavimu susijusios nuostatos: licencijos išdavimo ir motyvuoto atsisakymo išduoti licenciją pateikimo terminai, atsisakymo išduoti licenciją, licencijos pakeitimo, licencijos galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo pagrindai, terminas, per kurį licencijas išduodantis subjektas turi pranešti licencijos turėtojui apie licencijos galiojimo sustabdymą, galiojimo sustabdymo panaikinimą ir galiojimo panaikinimą, Įstatymo projekto 13 straipsnyje reglamentuojami Lygiagrečios prekybos leidimų išdavimo, jų keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo reikalavimai. Lygiagrečios prekybos leidimų išdavimo pagrindai parengti pagal Reglamento (EB) 1107/2009 52 straipsnio nuostatas. Šiuo tikslu Įstatymo projekte pateikiamos nuorodos į šį straipsnį, reglamentuojant augalų apsaugos produkto tapatumo kriterijus, lygiagrečios prekybos leidimų išdavimo ir atsisakymo juos išduoti terminą ir pagrindus, lygiagrečios prekybos leidimo galiojimo laikotarpį. Kadangi augalų apsaugos produktų, kuriems išduotas lygiagrečios prekybos leidimas, kilmės valstybė turi būti Europos ekonominės erdvės valstybė, Įstatymo projektu nustatomas draudimas į Lietuvos Respubliką įvežti ir tiekti rinkai augalų apsaugos produktus, kaip tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, iš ne Europos ekonominės erdvės

valstybių. Vadovaujantis Reglamento (EB) 1107/2009 52 straipsnio 4 dalies h punktu ir siekiant apsaugoti Lietuvos teritoriją nuo netapačių augalų apsaugos produktų registruotiems augalų apsaugos produktams patekimo į Lietuvos Respublikos teritoriją ir paplitimo joje rizikos, nustatomas reikalavimas fiziniam ar juridiniam asmeniui, siekiančiam gauti lygiagrečios prekybos leidimą, pateikti Tarnybai augalų apsaugos produkto pavyzdį.

Pagal Reglamento (EB) 1107/2009 52 straipsnį yra leidžiama perpakuoti augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams. Siekiant tinkamai įgyvendinti Reglamento (EB) 1107/2009 52 straipsnio nuostatas, Įstatymo projektu nustatomi augalų apsaugos produktų, tapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, perpakavimo reikalavimai, numatant, kad fiziniam ar juridiniam asmeniui leidžiama perpakuoti augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, jeigu 1) toks augalų apsaugos produktas atitinka Reglamento (EB) Nr. 1107/2009 52 straipsnio 3 dalyje nustatytus kriterijus ir 2) dėl jo yra išduotas lygiagrečios prekybos leidimas. Perpakuotų augalų apsaugos produktų, tapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, pakuotės turi būti paženklintos, turi būti nurodytas perpakuojamo augalų apsaugos produkto gamintojas, perpakuojamo augalų apsaugos produkto pagaminimo data, perpakuoto augalų apsaugos produkto serijos numeris. Ženklinimas turi atitikti šio įstatymo 8 straipsnio 3 dalyje ir Lygiagrečios prekybos leidimų taisyklėse nustatytus reikalavimus.

Siekiant suvaldyti riziką, kad į Lietuvos Respubliką nepatektų netapatūs augalų apsaugos produktai, taip pat lygiagrečios prekybos leidimo turėtojui ar augalų apsaugos produktų platinimo leidimo turėtojui nustatoma pareiga informuoti Tarnybą apie įvežtų augalų apsaugos produktų, tapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, kiekį ir jų saugojimo vietą Augalų apsaugos produktų įvežimo, vežimo taisyklėse nustatyta tvarka ir terminais.

Siekiant suvaldyti riziką dėl augalų apsaugos produktų, netapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, Įstatymo projekte numatoma, kad vienas iš lygiagrečios prekybos leidimo panaikinimo pagrindų yra atvejis, jei Tarnyba nustato, kad toks leidimo turėtojas antrą kartą per 24 mėnesius įveža į Lietuvos Respubliką ir tiekia Lietuvos rinkai augalų apsaugos produktą, netapatų Lietuvos Respublikoje registruotam augalų apsaugos produktui.

Dėl augalų apsaugos produktų lygiagretaus naudojimo leidimo išdavimo, keitimo ir jo galiojimo panaikinimo reikalavimų

Įstatymo projekto 21 straipsnyje nustatomi augalų apsaugos produktų lygiagretaus naudojimo leidimo išdavimo, jo keitimo ir jo galiojimo panaikinimo reikalavimai. Reglamento (EB) 1107/2009 52 straipsnyje augalų apsaugos produktų lygiagretaus naudojimo leidimai nėra reglamentuojami (šio straipsnio 4 dalies 3 pastraipoje pateikiama nuoroda į paraišką dėl augalų apsaugos produkto asmenino naudojimo). Augalų apsaugos produktų lygiagretaus naudojimo leidimo išdavimo, jo

keitimo ir jo galiojimo panaikinimo reikalavimai parengti pagal 2015 m. liepos 14 d. Europos Komisijos dokumento SANCO/10524/2012 vers. 5.2 „Gairių dokumentas dėl augalų apsaugos produktų lygiagrečios prekybos“ (*Guidance document concerning the parallel trade of plant products*) (toliau – gairės) nuostatas.

Augalų apsaugos produktai, kuriems yra išduotas augalų apsaugos produktų lygiagretaus naudojimo leidimas, nėra skirti tiekimui rinkai. Augalų apsaugos produktų lygiagretaus naudojimo leidimo turėtojas turi įsivežti tokius augalų apsaugos produktus ir juos naudoti apsaugos produktų lygiagretaus naudojimo leidimo turėtojo ūkyje, jų neperleisti kitiems asmenims. Dažniausiai šis leidimas išduodamas tais atvejais, kai reikalingas nedidelis augalų apsaugos produktų kiekis, augalų apsaugos produktas yra registruotas kilmės valstybėje, taip pat yra registruotas Lietuvoje kaip referencinis augalų apsaugos produktas ir jo nėra Lietuvos rinkoje. Pagal minėtąsias gaires taip pat yra nurodytas draudimas perpakuoti tokius augalų apsaugos produktus, todėl Įstatymo projekte nustatoma, kad lygiagretaus naudojimo leidimo turėtojui draudžiama perpakuoti, įvežti, vežti, saugoti, tiekti rinkai, naudoti perpakuotus augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, kuriems išduotas lygiagretaus naudojimo leidimas.

Vadovaujantis minėtų gairių nuostatomis, augalų apsaugos produktų lygiagretaus naudojimo leidimų išdavimo, jų keitimo, galiojimo panaikinimo reikalavimuose nustatomi kriterijai, kuriais remiantis augalų apsaugos produktas pripažįstamas tapačiu Lietuvos Respublikoje registruotam augalų apsaugos produktui, apsaugos produktų lygiagretaus naudojimo leidimų išdavimo ir jų galiojimo panaikinimo pagrindai, apsaugos produktų lygiagretaus naudojimo leidimo galiojimo laikotarpis, reikalavimai apsaugos produktų lygiagretaus naudojimo leidimų turėtojams. Augalų apsaugos produktų lygiagretaus naudojimo leidimo esmė yra draudimas perleisti kitiems asmenims augalų apsaugos produktus, kuriems toks leidimas yra išduotas, juos turi naudoti tik pats augalų apsaugos produktų lygiagretaus naudojimo leidimo turėtojas. Augalų apsaugos produktų lygiagretaus naudojimo leidimo turėtojas yra siejamas su žemės ūkio veikla. Vienas iš reikalavimų, keliamų fiziniam ar juridiniam asmeniui, siekiančiam gauti augalų apsaugos produktų lygiagretaus naudojimo leidimą, yra deklaruoti žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus, jei siekia apdoroti žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus tokiais augalų apsaugos produktais, vadovaujantis Paramos už žemės ūkio naudmenų ir kitus plotus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėmis, kurias tvirtina žemės ūkio ministras, taip pat turėti augalų apsaugos pažymėjimą ar kitą jam prilyginamą Europos ekonominės erdvės valstybėje išduotą pažymėjimą, tvarkyti augalų apsaugos produktų naudojimo apskaitą.

Įvertinus tai, kad tokių augalų apsaugos produktų vienas iš tapatumo kriterijų yra augalų apsaugos produkto kilmės valstybė Europos ekonominės erdvės valstybė, Įstatymo projektu

nustatomas draudimas į Lietuvos Respubliką įvežti ir naudoti augalų apsaugos produktus, kaip tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, iš ne Europos ekonominės erdvės valstybių. Taip pat nustatoma, kad vienas iš tokių leidimų galiojimo panaikinimo pagrindų yra atvejis, kai leidimo turėtojas antrą kartą per 24 mėnesius nuo Tarnybos įspėjimo apie pirmą kartą įvežtą į Lietuvos Respubliką ir naudojamą augalų apsaugos produktą, netapatų Lietuvos Respublikoje registruotam augalų apsaugos produktui, gavimo dienos įveža ir naudoja augalų apsaugos produktą, netapatų Lietuvos Respublikoje registruotam augalų apsaugos produktui.

Dėl leidimo platinti augalų apsaugos produktus

Vadovaujantis Licencijavimo pagrindų aprašo 18.4, 18.7, 18.9 papunkčių nuostatomis, kuriose numatyta, kad licencijavimą reguliuojančiuose įstatymuose turi būti įtvirtintos šios su ūkio subjektų veiklos licencijavimu susijusios nuostatos: licencijos išdavimo ir motyvuoto atsisakymo išduoti licenciją pateikimo terminai, atsisakymo išduoti licenciją, licencijos pakeitimo, licencijos galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo pagrindai, Įstatymo projektu tikslinami Leidimo platinti augalų apsaugos produktus išdavimo, jo keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir jo galiojimo panaikinimo reikalavimai. Įstatymo projektas tikslinamas, nustatant Leidimo platinti augalų apsaugos produktus išdavimo ir atsisakymo išduoti leidimą platinti augalų apsaugos produktus terminą ir pagrindus, taip pat leidimo platinti augalų apsaugos produktus keitimo pagrindus, susijusius su leidimų platinti augalų apsaugos produktus turėtojo fizinio asmens duomenų (vardas, pavardė) ar juridinio asmens duomenų (juridinio asmens pavadinimu) pasikeitimu.

Svarstant galimybę licencijuoti tam tikrą veiklą, įvertinta veiklos keliama rizika pažeisti svarbius visuomenės interesus. Kaip nurodyta Reglamente (EB) 1107/2009, augalų apsaugos produktai gali turėti nepalankų poveikį augalų auginimui, jų naudojimas gali kelti riziką ir pavojų žmonėms, gyvūnams ir aplinkai, ypač jei jie buvo pateikti į rinką neatlikus oficialių bandymų, jų neužregistravus. Fizinio, juridinio asmens veiklos vietos patikrinimas turėtų būti atliekamas prieš Tarnybai išduodant augalų apsaugos produktų platinimo leidimą, kadangi tik iš dokumentinės patikros negalima nustatyti, ar fizinis, juridinis asmuo, planuodamas platinti augalų apsaugos produktus, laikosi augalų apsaugos produktų saugojimo ir platinimo reikalavimų, nes reikalavimų, susijusių su augalų apsaugos produktais, nesilaikymas gali kelti grėsmę žmonių sveikatai ir aplinkai. Įvertinus Tarnybos atliktos leidimų platinti augalų apsaugos produktus turėtojų veiklos priežiūros rezultatus ir siekiant išvengti situacijų, kad tam tikrais atvejais augalų apsaugos produktų platinimas nevyktų patalpose, kurios neatitinka augalų apsaugos produktų saugojimo vietai keliamų reikalavimų, o augalų apsaugos produktų platinimo leidimo turėtojas nespėja pašalinti trūkumų per įspėjimo laikotarpį ar per įspėjimo laikotarpį turi susirasti naujas patalpas ir jas per trumpą laiką pritaikyti

augalų apsaugos produktų saugojimo ir platinimo veiklai vykdyti, Įstatymo projekte nustatomas leidimų platinti augalų apsaugos produktus išdavimo modelis „G“.

Kadangi esminiai reikalavimai ūkinei veiklai vykdyti turi būti nustatyti įstatymu, Įstatymo projekto 11 straipsnio 5 dalies 2 punkte nustatomi reikalavimai augalų apsaugos produktų saugojimo ir (ar) platinimo vietai – augalų apsaugos produktų saugojimo ir platinimo vieta (-os) turi būti įrengta (-os) taip, kad užtikrintų saugią aplinką, žmonių saugą, tinkamą augalų apsaugos produktų saugojimą ir teisės aktų, reglamentuojančių darbuotojų saugą ir sveikatą, laikymąsi. Įstatymo projekte taip pat nustatomas vienas iš leidimo platinti augalų apsaugos produktus išdavimo pagrindų – augalų apsaugos produktai saugomi ir (ar) platinami negyvenamosios paskirties pastatuose ar jų patalpose.

Siekiant užtikrinti žmonių sveikatą, aplinkosaugą, įstatymo projekto 11 straipsnio 14 dalies 1 punkte nustatoma poveikio priemonė – leidimo platinti augalų apsaugos produktus galiojimo panaikinimas, jei Tarnyba nustatė, kad augalų apsaugos produktų platinimo leidimo turėtojas per 24 kalendorinius mėnesius padarė antrą šio Įstatymo pažeidimą arba administracinį nusižengimą ir jam buvo paskirta šiame įstatyme numatyta bauda arba Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse numatyta bauda už Lietuvos Respublikoje neregistruotų, išskyrus Reglamento (EB) 1107/2009 28 straipsnio 2 dalyje ir 53 straipsnyje nustatytas išimtis, ir (ar) falsifikuotų, netapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktų ir (ar) neidentifikuotų augalų apsaugos produktų įvežimą, vežimą, saugojimą, tiekimą rinkai, naudojimą.

Įstatymo projektu nustatoma pareiga augalų apsaugos produktų platinimo leidimo turėtojui kreiptis dėl naujo augalų apsaugos produktų platinimo leidimo išdavimo, kai apsaugos produktų platinimo leidimo turėtojas siekia vykdyti augalų apsaugos produktų platinimo veiklą naujoje vietoje. Šiuo atveju augalų apsaugos produktų platinimo leidimo turėtojas turi atitikti visus Įstatymo projekte išdėstytus kriterijus (fiziniai asmenys arba juridinio asmens darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, ar asmenys, su kuriais yra sudaryta civilinė sutartis, tiesiogiai dirbantys su augalų apsaugos produktais, turi augalų apsaugos pažymėjimą ar kitą jam prilyginamą Europos ekonominės erdvės valstybėje išduotą pažymėjimą, augalų apsaugos produktų saugojimo ir platinimo vieta (-os) turi būti įrengta (-os) taip, kad užtikrintų saugią aplinką, žmonių saugą, tinkamą augalų apsaugos produktų saugojimą ir teisės aktų, reglamentuojančių darbuotojų saugą ir sveikatą, laikymąsi, augalų apsaugos produktai saugomi negyvenamosios paskirties pastatuose ar jų patalpose), kurių atitiktį Įstatymo projekte nustatytiems reikalavimams turi patikrinti Tarnyba iki naujo augalų apsaugos produkto platinimo leidimo išdavimo.

Siekiant atgrasyti augalų apsaugos produktų platinimo leidimų turėtojus nuo augalų apsaugos produktų platinimo reikalavimų nesilaikymo, įskaitant ir Lietuvos Respublikoje neregistruotų, išskyrus Reglamento (EB) 1107/2009 28 straipsnio 2 dalyje ir 53 straipsnyje nustatytas išimtis,

falsifikuotų augalų apsaugos produktų, augalų apsaugos produktų, netapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, ir (ar) neidentifikuotų augalų apsaugos produktų, Įstatymo projektu nustatoma, kad Tarnybai panaikinus augalų apsaugos produktų platinimo leidimo galiojimą Įstatymo projekte nustatytais pagrindais, fiziniai ir juridiniai asmenys dėl naujo augalų apsaugos produktų platinimo leidimo išdavimo gali kreiptis ne anksčiau kaip po 1 metų nuo augalų apsaugos produktų platinimo leidimo galiojimo panaikinimo dienos. Jei Tarnyba du kartus per 5 metus panaikino augalų apsaugos produktų platinimo leidimo galiojimą Įstatymo projekte nustatytais pagrindais, fiziniai ir juridiniai asmenys dėl naujo augalų apsaugos produktų platinimo leidimo išdavimo gali kreiptis ne anksčiau kaip po 5 metų nuo augalų apsaugos produktų platinimo leidimo galiojimo panaikinimo dienos.

Dėl vienkartinių leidimų purkšti augalų apsaugos produktus iš oro

Įstatymo projektu tikslinamos nuostatos dėl augalų apsaugos produktų purškimo iš oro, nustatant, kuriais atvejais reikia turėti vienkartinį leidimą purkšti augalų apsaugos produktus iš oro. Įstatymo projekto 24 straipsnio 1 dalyje nustatoma, kad augalų apsaugos produktus purkšti iš oro leidžiama, jei yra įvykdytos sąlygos, numatytos Įstatymo 23 straipsnio 6 dalyje, ir tik turint vienkartinį leidimą purkšti augalų apsaugos produktus iš oro.

Įstatymo projekte tikslinami vienkartinių leidimų purkšti augalų apsaugos produktus iš oro išdavimo ir galiojimo panaikinimo reikalavimai. Vienkartinių leidimų purkšti augalų apsaugos produktus iš oro išdavimo reikalavimai tikslinami nustatant, kad augalų apsaugos produktas turi atitikti sąlygas, nurodytas Įstatymo projekto 23 straipsnio 6 dalies 1 ir 2 punktuose – kenksmingųjų organizmų kitais būdais neįmanoma sunaikinti ar kontroliuoti jų plitimo naudojant antžeminę augalų apsaugos produktų apdorojimo įrangą. Purškiant augalų apsaugos produktus iš oro, poveikis žmonių sveikatai ir aplinkai turi būti mažesnis, negu naudojant antžeminę apdorojimo įrangą ir konkretaus augalų apsaugos produkto, kuris Reglamento (EB) 1107/2009 nustatyta tvarka įregistruotas Lietuvos Respublikoje, keliamą riziką, purškiant jį iš oro, patvirtinant, kad galima jį purkšti iš oro. Taip pat Įstatymo projektu tikslinamas vienas iš leidimų purkšti augalų apsaugos produktus iš oro panaikinimo pagrindų, numatytų Įstatymo projekto 24 straipsnio 5 dalies 2 punkte – išnyko bent viena šio įstatymo 23 straipsnio 6 dalyje nurodyta sąlyga.

Vadovaujantis Licencijavimo pagrindų aprašo 18.4, 18.7, 18.9 papunkčių nuostatomis, kuriose numatyta, kad licencijavimą reguliuojančiuose įstatymuose turi būti įtvirtintos šios su ūkio subjektų veiklos licencijavimu susijusios nuostatos: licencijos išdavimo ir motyvuoto atsisakymo išduoti licenciją pateikimo terminai, atsisakymo išduoti licenciją, licencijos pakeitimo, licencijos galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo pagrindai, Įstatymo projekto 24 straipsnio 1 dalis tikslinama, nustatant atsisakymo išduoti vienkartinį leidimą purkšti augalų apsaugos produktus iš oro terminą. Šio straipsnio 3 dalyje nustatomi atsisakymo

išduoti vienkartinį leidimą purkšti augalų apsaugos produktus iš oro pagrindai, o šio straipsnio 4 dalyje – vienkartinio leidimo purkšti augalų apsaugos produktus iš oro keitimo pagrindai. Įvertinus tai, kad vienkartinis leidimas purkšti augalų apsaugos produktus iš oro išduodamas ribotam laikotarpiui ir vienkartiniam veiksmui atlikti, Įstatymo projekte nenustatomi šio leidimo galiojimo sustabdymo ir galiojimo panaikinimo reikalavimai.

Dėl augalų apsaugos pažymėjimo

Įstatymo projekte tikslinama pareiga augalų apsaugos produktų profesionaliesiems naudotojams, augalų apsaugos produktų platintojams, augalų apsaugos konsultantams turėti augalų apsaugos pažymėjimą ar kitą jam prilyginamą Europos ekonominės erdvės valstybėje išduotą pažymėjimą. Taip pat Įstatymo projektu tikslinamos nuostatos dėl augalų apsaugos pažymėjimų išdavimo, nustatant:

1) kad Įstatymo projekte nurodytiems asmenims reikalavimas išklausyti augalų apsaugos mokymo kursus ir išlaikyti įgytų žinių patikrinimo testą netaikomas fiziniams asmenims, kurie turi kitą augalų apsaugos pažymėjimui prilyginamą Europos ekonominės erdvės valstybėje išduotą pažymėjimą;

2) kad Įstatymo projekte nurodytiems asmenims, išklausiusiems augalų apsaugos mokymo kursus pagal augalų apsaugos mokymo kursų programas ir išlaikiusiems žinių patikrinimo testą, mokymo įstaigos per 3 darbo dienas žemės ūkio ministro ar jo įgaliotos institucijos nustatyta tvarka išduoda augalų apsaugos pažymėjimą. Žemės ūkio ministerija pažymi, kad augalų apsaugos pažymėjimas nėra licencijuojama veikla, kadangi juos išduoda išsilavinimą suteikusios ar mokymus vykdžiusios įstaigos ar įmonės, kurios nevertina jokių kitų reikalavimų tam tikrai teisei įgyti atitikties. Augalų apsaugos mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo kursų programa, turinys yra vieningas ir yra išdėstytas Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklių 1 priede, o detalizuotą augalų apsaugos mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo kursų programos turinį tvirtina Žemės ūkio agentūra prie Žemės ūkio ministerijos. Atsižvelgiant į tai, kad augalų apsaugos srityje nėra individualių mokymo kursų programų, augalų apsaugos mokymus vykdančios įstaigos neturės gauti kompetentingos institucijos pritarimo veiklai vykdyti;

3) augalų apsaugos pažymėjimo išdavimo reikalavimus fiziniams asmenims, turintiems dokumentą, kuris išduotas ne vėliau kaip prieš 10 metų ir kuriuo patvirtinama agronomo kvalifikacija, numatant, kad nurodytiems asmenims pateikus agronomo kvalifikaciją patvirtinantį dokumentą, kuris išduotas ne vėliau kaip prieš 10 metų iki kreipimosi dėl augalų apsaugos pažymėjimo išdavimo dienos, mokymo įstaigos išduoda augalų apsaugos pažymėjimą;

4) augalų apsaugos pažymėjimo galiojimo terminą – 5 metus, išskyrus augalų apsaugos pažymėjimo turėtojus, turinčius agronomo kvalifikaciją;

5) ne rečiau kaip kartą per 5 metus reikalavimą tobulinti kvalifikaciją, išskyrus augalų apsaugos pažymėjimo turėtojus, turinčius agronomo kvalifikaciją, numatant pareigą mokymo įstaigoms išduoti naują augalų apsaugos pažymėjimą, kai fiziniai asmenys išklauso kvalifikacijos tobulinimo kursus. Šie asmenys privalo ne rečiau kaip kartą per 10 metų tobulinti kvalifikaciją;

6) kvalifikacijos tobulinimo pažymėjimų išdavimo tvarką, numatant, kad išklausius kvalifikacijos tobulinimo kursus, mokymo įstaigos išduoda naują augalų apsaugos pažymėjimą.

Dėl lengvatinio laikotarpio

Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Reglamento (EB) 1107/2009 46 straipsnį leidžiama suteikti lengvatinį laikotarpį, jei augalų apsaugos produktų registracijos panaikinimo, pakeitimo ar neatnaujinimo priežastys nesusijusios su žmonių ir gyvūnų sveikatos arba aplinkos apsauga. Įgyvendinant šį straipsnį, Įstatymo projekte nustatomi lengvatinio laikotarpio taikymo pagrindai, jei Tarnyba augalų apsaugos produktų registracijos neatnaujina, augalų apsaugos produktų registraciją pakeičia ar ją panaikina, taip pat pasibaigus lygiagrečios prekybos leidimo galiojimo laikotarpiui ar panaikinus lygiagrečios prekybos leidimo galiojimą.

Dėl tam tikrų įgaliojimų Tarnybai, Lietuvos Respublikos muitinei suteikimo

Taip pat Įstatymo projektu išplečiami Tarnybos įgaliojimai, atliekant fizinių ar juridinių asmenų veiklos, susijusios su augalų apsaugos produktų tiekimu rinkai, priežiūrą. Šiuo tikslu reglamentuojama Tarnybos kompetencija, susijusi su teise atlikti kontrolinį augalų apsaugos produktų pirkimą, nepranešant apie tai ūkio subjektams iš anksto, t. y. atlikti kontrolinį pirkimą, nepateikiant sprendimo dėl neplaninio patikrinimo iki kontrolinio augalų apsaugos produktų pirkimo atlikimo. Kontrolinio augalų apsaugos produktų pirkimo reglamentavimas sudarys teisines prielaidas 1) labiau apsaugoti Lietuvos teritoriją nuo Lietuvos Respublikoje neregistruotų, falsifikuotų, augalų apsaugos produktų, netapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, ir (ar) neidentifikuotų augalų apsaugos produktų; 2) atlikti augalų apsaugos produktų platinimo leidimų turėtojų veiklos priežiūrą, siekiant nustatyti, ar leidimų turėtojai įvykdė Tarnybos įpareigojimus; 3) siekiant nustatyti, ar augalų apsaugos produktų platinimo leidimo turėtojai, parduodami augalų apsaugos produktus, laikosi Įstatymo nuostatų, Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklių ir kitų veiklos su augalų apsaugos produktais nustatytų teisės aktų reikalavimų. Tai ypač aktualu augalų apsaugos produktais prekiaujant elektroninėje erdvėje. Tarnyba, vykdydama jai pavestas funkcijas augalų apsaugos srityje, ne visada gali nustatyti fizinį ar juridinį asmenį, pažeidžiantį įstatymuose numatytus reikalavimus, pavyzdžiui, fiziniai ar juridiniai asmenys, prekiaujantys elektroninėje erdvėje augalų apsaugos produktais, neretu atveju nenurodo savo tapatybių arba slepia jas, prisidengdami kitais asmenimis, todėl tik atliekant kontrolinį pirkimą galima nustatyti neteisėtos prekybos vykdytojus ir jų atžvilgiu pradėti teisės aktų, reglamentuojančių augalų apsaugos produktų saugojimą, tiekimą rinkai, pažeidimų nagrinėjimo procedūrą. Be to, Tarnyba

kiekvienais metais vykdo tam tikras internetinės augalų apsaugos produktų prekybos prevencines priemones – atlieka interneto svetainių ir socialinių tinklų paskyrų stebėjimą dėl parduodamų augalų apsaugos produktų, o neatlikus kontrolinio pirkimo, nėra galimybės užtikrinti visapusiško šios priemonės – kontrolinio pirkimo efektyvumo. Atliktas kontrolinis pirkimas Tarnybai gali tapti neginčijamu įrodymu, jei būtų pažeidžiami teisės aktų, reglamentuojančių augalų apsaugos produktų saugojimą, tiekimą rinkai, reikalavimai.

Tais atvejais, kai augalų apsaugos produktų įvežimo į Lietuvos Respubliką iš ne Europos ekonominės erdvės valstybių metu Tarnyba ar Lietuvos Respublikos muitinė nustato, kad į Lietuvos Respubliką įvežami Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai, išskyrus Reglamento (EB) 1107/2009 28straipsnio 2 dalies a, b, c, d punktuose ir 53 straipsnyje nustatytas išimtis, falsifikuoti augalų apsaugos produktai ar augalų apsaugos produktai, kaip tapatūs Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, neidentifikuoti augalų apsaugos produktai, Lietuvos Respublikos muitinei suteikiami įgaliojimai taikyti priemones, numatytas 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas su visais pakeitimais, nuostatomis.

Dėl taikomų ribojimo pagrindų veiklai su augalų apsaugos produktais

Įstatymo projektu nustatomas draudimas saugoti, tiekti rinkai, naudoti Lietuvos Respublikoje neregistruotus augalų apsaugos produktus, išskyrus Reglamento ((EB) 1107/2009 28 straipsnio 2 dalyje nustatytas išimtis, falsifikuotus augalų apsaugos produktus, augalų apsaugos produktus, netapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, ar neidentifikuotus augalų apsaugos produktus. Taip pat Įstatymo projektu nustatomi veiklos ribojimai, jei Tarnyba įtaria, kad augalų apsaugos produktai yra Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai. Tuo tikslu nustatoma, kad jei Tarnyba įtaria, kad augalų apsaugos produktai yra Lietuvos Respublikoje neregistruoti, atlieka tyrimą ir priima sprendimą paimti juos saugoti ir atlikti tyrimą. Šioje dalyje nurodytu pagrindu paimtų augalų apsaugos produktų saugojimo terminas yra 45 darbo dienos, kuris gali būti pratęstas vieną kartą motyvuotu Tarnybos sprendimu, bet ne ilgiau kaip 2 mėnesiams. Jei atlikus tyrimą paaiškėja, kad augalų apsaugos produktai yra Lietuvos Respublikoje registruoti augalų apsaugos produktai, Tarnyba privalo juos grąžinti augalų apsaugos produktų turėtojui. Tarnyba, atlikusi tyrimą ir nustačiusi, kad augalų apsaugos produktai yra Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai, priima sprendimą Lietuvos Respublikoje neregistruotus augalų apsaugos produktus konfiskuoti ir juos perduoti sutvarkyti atliekų tvarkytojams, turintiems teisę tvarkyti tokias atliekas Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklėse nustatyta tvarka.

Taip pat Įstatymo projektu nustatoma, kad Tarnyba, nustačiusi faktiniais duomenimis pagrįstus požymius ir esant įtarimui, kad augalų apsaugos produktai gali būti falsifikuoti, netapatūs

Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams ar galimai neidentifikuoti augalų apsaugos produktai, priima sprendimą paimti juos saugoti, paimti augalų apsaugos produkto ėminį ir pateikti jį ištirti akredituotoje laboratorijoje. Jei Tarnyba, remdamasi laboratorinių tyrimų rezultatais nenustato, kad augalų apsaugos produktai yra falsifikuoti, netapatūs Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktai arba neidentifikuoti augalų apsaugos produktai, priima sprendimą juos grąžinti augalų apsaugos produktų turėtojui. Jei Tarnyba, remdamasi laboratorinių tyrimų rezultatais, nustato, kad augalų apsaugos produktai yra falsifikuoti augalų apsaugos produktai, netapatūs Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams arba neidentifikuoti augalų apsaugos produktai, priima sprendimą juos konfiskuoti ir perduoti sutvarkyti atliekų tvarkytojams, turintiems teisę tvarkyti tokias atliekas Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklėse nustatyta tvarka.

Dėl Tarnybos taikomų ribojimų fizinių ar juridinių asmenų veiklai su augalų apsaugos produktais, Įstatymo projekte reglamentuojamas augalų apsaugos produktų paėmimo saugoti, grąžinimo augalų apsaugos produktų turėtojui, augalų apsaugos produktų konfiskavimo pagrindai, Tarnybos priimamo sprendimo paimti saugoti augalų apsaugos produktus, kurie gali būti Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai, turinys, Tarnybos sprendimo grąžinti augalų apsaugos produktus augalų apsaugos produktų turėtojui turinys, Tarnybos sprendimo konfiskuoti Lietuvos Respublikoje neregistruotus augalų apsaugos produktus ir juos perduoti sutvarkyti atliekų tvarkytojams, turintiems teisę tvarkyti tokias atliekas, turinys, sprendimo paimti saugoti augalų apsaugos produktus, kurie gali būti falsifikuoti, netapatūs Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams ar galimai neidentifikuoti augalų apsaugos produktai, turinys, sprendimo grąžinti augalų apsaugos produktus augalų apsaugos produktų turėtojui turinys, sprendimo konfiskuoti falsifikuotus augalų apsaugos produktus, augalų apsaugos produktus, netapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, ar neidentifikuotus augalų apsaugos produktus ir juos perduoti sutvarkyti atliekų tvarkytojams, turintiems teisę tvarkyti tokias atliekas, turinys. Taikant fizinių ar juridinių asmenų veiklai su augalų apsaugos produktais, taip pat įstatymo projekte nustatomi paimtų augalų apsaugos produktų, kurie gali būti Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai, falsifikuoti, netapatūs Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams ar galimai neidentifikuoti augalų apsaugos produktai, saugojimo terminai ir jų pratęsimo terminai, augalų apsaugos produkto ėminio pateikimo ištirti akredituotoje laboratorijoje ir jo pratęsimo terminas, terminas, per kurį augalų apsaugos produktai turi būti grąžinti augalų apsaugos produktų turėtojui, jei remiantis akredituotos laboratorijos laboratorinio tyrimo rezultatais Tarnyba nenustatys, kad augalų apsaugos produktai yra falsifikuoti, netapatūs Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams ar galimai neidentifikuoti augalų apsaugos produktai, terminas, per kurį Tarnyba privalo konfiskuoti ir perduoti Lietuvos Respublikoje

neregistruotus augalų apsaugos produktus, falsifikuotus augalų apsaugos produktus, augalų apsaugos produktus, netapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, ir (ar) neidentifikuotus augalų apsaugos produktus sutvarkyti atliekų tvarkytojams, turintiems teisę tvarkyti tokias atliekas, Tarnybos pareiga pranešti apie priimtą sprendimą augalų apsaugos produktų turėtojui, apsaugos produktų turėtojų procesinės teisės.

Kadangi Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai, išskyrus Reglamento (EB) 1107/2009 28 straipsnio 2 dalies a, b, c, d punktuose ir 53 straipsnyje nustatytas išimtis, falsifikuoti augalų apsaugos produktai, augalų apsaugos produktai, netapatūs Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, ir (ar) neidentifikuoti augalų apsaugos produktai nepraėjo augalų apsaugos produktų registravimo procedūros, jų savybės**,** poveikis aplinkai, žmonių sveikatai nebuvo įvertintas ir yra nežinomas, sudėtinės dalys nėra ištirtos, jų poveikis gali būti pavojingas aplinkai ir žmonių sveikatai. Siekiant apsaugoti Lietuvos teritoriją nuo Lietuvos Respublikoje neregistruotų augalų apsaugos produktų, išskyrus Reglamento (EB) 1107/2009 28 straipsnio 2 dalies a, b, c, d punktuose ir 53 straipsnyje nustatytas išimtis, falsifikuotų augalų apsaugos produktų, augalų apsaugos produktų, netapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, ir (ar) neidentifikuotų augalų apsaugos produktų patekimo į rinką, įstatymo projektu visais atvejais nustatoma pareiga Tarnybai paimti saugoti tokius augalų apsaugos produktus. Žemės ūkio ministerija pažymi, kad siūlomu teisiniu reguliavimu – Tarnybai nustatant pareigą paimti saugoti augalų apsaugos produktus, kurie gali būti Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai, ir augalų apsaugos produktus, kurie gali būti falsifikuoti augalų apsaugos produktai, augalų apsaugos produktai, netapatūs Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, ir (ar) neidentifikuoti augalų apsaugos produktai, konfiskuoti Lietuvos Respublikoje neregistruotus augalų apsaugos produktus, falsifikuotus augalų apsaugos produktus, augalų apsaugos produktus, netapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, ir (ar) neidentifikuotus augalų apsaugos produktus, fiziniams ar juridiniams asmenims administracinė našta nesukuriama.

Galiojančiame augalų apsaugos teisiniame reguliavime numatyta, kad Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai, falsifikuoti augalų apsaugos produkto, augalų apsaugos produktai, netapatūs Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, yra paliekami augalų apsaugos produktų turėtojui. Tarnyba susiduria su atvejais, kai tokius augalų apsaugos produktus palikus augalų apsaugos produktų turėtojui, jie dingsta, išvežami ar panaudojami, o tokie augalų apsaugos produktai gali patekti į maistą. 2019 m. dingo 15 t, 2022 m. – 11 t augalų apsaugos produktų, netapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams. Todėl šiais atvejais Tarnybai taikyti atsekamumą neįmanoma. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikoje neregistruoti augalų apsaugos produktai, išskyrus Reglamento (EB) 1107/2009

28 straipsnio 2 dalies a, b, c, d punktuose ir 53 straipsnyje nustatytas išimtis, falsifikuoti augalų apsaugos produktai, augalų apsaugos produktai, netapatūs Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, ir (ar) neidentifikuoti augalų apsaugos produktai nepraėjo augalų apsaugos produktų registravimo procedūros, jų savybės, poveikis aplinkai, žmonių sveikatai yra nežinomas, o jų poveikis gali būti pavojingas. Todėl įstatymo projektu nustatoma pareiga Tarnybai paimti saugoti, konfiskuoti ir perduoti sutvarkyti atliekų tvarkytojams, turintiems teisę tvarkyti tokias atliekas.

Taip pat Įstatymo projektu nustatomi išieškojimo teisės atsiradimo Tarnybai pagrindai, jei augalų apsaugos produktų turėtojas neapmoka išlaidų, susijusių su augalų apsaugos produktų perdavimu atliekų tvarkytojams, turintiems teisę tvarkyti tokias atliekas, ir jų sutvarkymu.

Lietuvos Respublikos augalų apsaugos įstatymo Nr. I-1069 24 straipsnio ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 25, 26, 27, 28, 29, 30 straipsniais įstatyme, kuris įsigalioja 2021 m. lapkričio 1 d., nustatytos ekonominės sankcijos už pavojingiausius šio įstatymo pažeidimus – Lietuvos Respublikoje neregistruotų augalų apsaugos produktų, išskyrus Reglamento (EB) 1107/2009 28 straipsnio 2 dalies a, b, c, d punktuose ir 53 straipsnyje nustatytas išimtis, įvežimą į Lietuvos Respubliką iš Europos ekonominės erdvės valstybių ar iš ne Europos ekonominės erdvės valstybių, saugojimą, tiekimą rinkai, apsaugos produktų, netapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, įvežimą į Lietuvos Respubliką iš Europos ekonominės erdvės valstybių ar iš ne Europos ekonominės erdvės valstybių, saugojimą, tiekimą rinkai, falsifikuotų augalų apsaugos produktų, neidentifikuotų augalų apsaugos produktų įvežimą į Lietuvos Respubliką iš Europos ekonominės erdvės valstybių ar iš ne Europos ekonominės erdvės valstybių, saugojimą, tiekimą rinkai. Šiomis nuostatomis įgyvendinamos Reglamento (ES) 2017/625 139 straipsnio 2 dalies nuostatos, nustatančios pareigą valstybėms narėms užtikrinti, kad finansinės sankcijos, taikomos už šio reglamento pažeidimus ir už 1 straipsnio 2 dalyje nurodytų taisyklių pažeidimus, padarytus užsiimant nesąžininga arba klaidinančia praktika, atspindėtų, laikantis nacionalinės teisės, bent veiklos vykdytojo gautą ekonominę naudą arba, kai tikslinga, veiklos vykdytojo apyvartos procentinę dalį. Įstatymo projektu išplečiamas šių nuostatų taikymas, įtraukiant nuostatas dėl Lietuvos Respublikoje neregistruotų augalų apsaugos produktų, išskyrus Reglamento (EB) 1107/2009 28 straipsnio 2 dalies a, b, c, d punktuose ir 53 straipsnyje nustatytas išimtis, augalų apsaugos produktų, netapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, falsifikuotų augalų apsaugos produktų, neidentifikuotų augalų apsaugos produktų saugojimo.

Įstatymo projektu tikslinamas pranešimo juridiniam asmeniui apie protokolo dėl šiame įstatyme nurodyto padaryto pažeidimo surašymo teikimo terminas, protokolo turinys, pranešimo juridiniam asmeniui apie surašytą protokolą įteikimo būdai, juridinio asmens padaryto pažeidimo protokolo turinys, pranešimo įteikimo būdai pranešimo įteikimo termino apie bylos nagrinėjimo

vietą, laiką ir datą skaičiavimo pagrindai, bylų dėl baudų skyrimo proceso dalyviai, įtariamo pažeidimo padarymu juridinio asmens ar jo įgalioto atstovo nuo protokolo surašymo, bylos nagrinėjimo metu procesinės bylos dėl baudos skyrimo nagrinėjimo atidėjimo pagrindai, bylų nagrinėjimo žodine tvarka principas, nustatomos aplinkybės, darančios bylos nagrinėjimą negalimą, bylų nagrinėjimo terminas, Tarnybos priimami nutarimai, išnagrinėjus bylą, nutarimo turinys, Tarnybos priimtų nutarimų apskundimo terminas, Tarnybos nutarimo skirti baudą įvykdymo terminas, baudų už šiame įstatyme nustatytus pažeidimus skyrimo senatis.

Įstatymo projektu tikslinami Tarnybos įgaliojimai, nustatant, kad ji rengia ir tvirtina fizinių ar juridinių asmenų, vykdančių veiklą su augalų apsauga ir (ar) augalų apsaugos produktais, patikrinimų planų sudarymo kriterijus, patikrinimų planus, planinių ir neplaninių patikrinimų atlikimo tvarką, tikrintinų fizinių ar juridinių asmenų atrankos kriterijus nustatančias taisykles. Įstatymo projektu taip pat tikslinama Tarnybos kompetencija, nustatant:

- ✓ vykdo augalų apsaugos ir (ar) augalų apsaugos produktų įvežimą, vežimą, saugojimą, tiekimą rinkai, naudojimą reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų pažeidimų prevenciją;
- ✓ pagal kompetenciją teikia metodinę pagalbą fiziniams ir (ar) juridiniams asmenims augalų apsaugos ir (ar) augalų apsaugos produktų įvežimo, vežimo, saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo klausimais, juos konsultuoja;
- ✓ prižiūri, ar fiziniai ir juridiniai asmenys laikosi įstatymuose ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose augalų apsaugą ir (ar) augalų apsaugos produktų įvežimą, vežimą, saugojimą, tiekimą rinkai, naudojimą, nustatytų reikalavimų;
- ✓ prižiūri, ar fiziniai ir juridiniai asmenys, vykdantys šiame įstatyme nustatytą licencijuojamą veiklą, laikosi GEP sertifikato, leidimų sąlygų;
- ✓ atlieka fizinių ir juridinių asmenų veiklos, susijusios su augalų apsauga ir (ar) augalų produktų įvežimu, vežimu, saugojimu, tiekimu rinkai, naudojimu, patikrinimus;
- ✓ atlieka fizinių ir juridinių asmenų veiklos, susijusios su augalų apsauga ir (ar) augalų apsaugos produktų įvežimu, vežimu, saugojimu, tiekimu rinkai, naudojimu, patikrinimus dėl Tarnybos priimtų sprendimų vykdymo;
- ✓ taiko augalų apsaugą ir (ar) augalų apsaugos produktų įvežimą, vežimą, saugojimą, tiekimą rinkai, naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidėjams šiame ir kituose įstatymuose nustatytas teisinio poveikio priemones.

Įstatymo projektu nustatomi galių Tarnybos pareigūnams suteikimo pagrindai, numatant, kad galios jiems suteikiamos juos priimant į pareigas arba žemės ūkio ministro įsakymu, ir Tarnybos pareigūnams išduodami jų galias patvirtinantys pažymėjimai. Įstatymo projektu taip pat tikslinamos Tarnybos pareigūnų teisės ir pareigos, numatant, kad:

- ✓ gavę pranešimą ir (ar) informacijos apie galimus teisės aktų, reglamentuojančių augalų apsaugą ir (ar) augalų apsaugos produktų naudojimą, pažeidimus, imtis priemonių, kad pažeidimas būtų išaiškintas ir nustatyti pažeidėjai;
- ✓ nustatę šiame įstatyme numatytas neteisėtas veikas inicijuoti bylas dėl šiame įstatyme numatytų sankcijų taikymo jas padariusiems asmenims;
- ✓ nustatę Administracinių nusižengimų kodekse numatytas veikas, kuriomis pažeidžiami šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose augalų apsaugą, ir (ar) augalų apsaugos produktų vežimo, saugojimo, naudojimo, reklamavimo, apskaitos tvarkymo, įvežimo į Lietuvos Respubliką iš Europos ekonominės erdvės valstybių ar iš ne Europos ekonominės erdvės valstybių nustatyti reikalavimai, inicijuoti administracinių nusižengimų bylas dėl administracinių nuobaudų už šias veikas taikymo.

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 1, 2, 5, 9, 10, 11, 12, 19, 23, 24, 29, 30, 31, 33, 35, 37, 40 straipsnių ir IV skyriaus pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo III-1 skyriumi, 33-1 straipsniu ir priedu bei 29 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo 28^5 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad licencijos turėtojo asmens duomenys viešinami Licencijų informacinėje sistemoje, kol licencija netenka galios arba panaikinamas licencijos galiojimas, išskyrus atvejus, nustatytus licencijavimą nustatančiame įstatyme, kai asmens duomenų viešinimas nebūtinas ir neproporcingas. Šis reikalavimas įsigalioja 2027 m. lapkričio mėn. Todėl Įstatymo projekto 27 straipsnio 6 dalyje Tarnybai nustatyta pareiga viešinti GBP sertifikato, leidimų turėtojų duomenis galios iki 2027 m. lapkričio 1 d., GBP sertifikatų, leidimų turėtojų, vykdančių veiklą su augalų apsaugos produktais, priežiūros tikslais. Nuo 2027 m. Tarnyba licencijų turėtojų duomenis viešins pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nuostatas.

ANK projektu tikslinami terminai, vietoj šiuo metu įtvirtinto leidimo prekiauti augalų apsaugos produktais, tapačiais Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, ar leidimo naudoti asmeninėms reikmėms augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, ANK projekte vartojama sąvoka *lygiagrečios prekybos leidimas ar augalų apsaugos produktų lygiagretaus naudojimo leidimas*.

Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 2, 6, 7, 7-1, 7-2, 10, 11-2 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 10^1 straipsniu įstatymo 10^1 straipsnio 6 dalyje yra numatyta pareiga augalų apsaugos produktus naudojantiems asmenims tuščias šių produktų prekines pakuotes išskalauti žemės ūkio ministro tvirtinamose augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklėse nustatyta tvarka. ANK projektu nustatoma atsakomybė už šio reikalavimo nesilaikymą. Reikalavimo išskalauti tuščias augalų apsaugos produktų pakuotes nesilaikymas užtraukia baudą asmenims nuo penkiasdešimt iki vieno šimto eurų ir juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo septyniasdešimt iki vieno šimto dvidešimt eurų.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Atliktas teisinio reguliavimo poveikio vertinimas. Poveikio konkurencijai vertinimas neatliekamas, nes leidimai bus išduodami fiziniams ar juridiniams asmenims, jei atitiks Įstatymo projekte išdėstytus reikalavimus. Neigiamų pasekmių priėmus Įstatymo projektą nenumatoma.

Galutinis Įstatymo projektas (iki jo priėmimo) bus teikiamas notifikuoti Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo nuostatas.

6. Kokią įtaką įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymo projekto priėmimas kriminogeninei situacijai ir korupcijai įtakos neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo projekto priėmimas turės teigiamą poveikį verslo sąlygoms ir jo plėtrai, nes bus išplėsta Tarnybos kompetencija atlikti kontrolinius augalų apsaugos produktų pirkimus. Šios prielaidos skatins sąžiningos augalų apsaugos produktų rinkos augimą. Taip pat priėmus Įstatymo projektą bus sudarytos sąlygos apsaugoti Lietuvos rinką nuo Lietuvos Respublikoje neregistruotų, falsifikuotų augalų apsaugos produktų, netapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktų ir (arba) neidentifikuotų augalų apsaugos produktų.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Priėmus Įstatymo projektą, reikės pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2018 m. vasario 1 d. įsakymą Nr. 3D-52 „Dėl Vienkartinių leidimų įvežti į Lietuvos Respubliką augalų apsaugos produktus iš ne Europos ekonominės erdvės valstybių išdavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“, kadangi Įstatymo projektu atsisakoma reglamentuoti Vienkartinius leidimus įvežti į Lietuvos Respubliką augalų apsaugos produktus iš ne Europos ekonominės erdvės valstybių.

Priėmus Įstatymo projektą, reikės pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2012 m. birželio 20 d. įsakymą Nr. 3D-436 „Dėl Augalų apsaugos produktų registracijos patariamojo komiteto sudarymo ir jo darbo reglamento patvirtinimo“.

Priėmus Įstatymo projektą, žemės ūkio ministro įsakymu reikės patvirtinti:

1) Leidimo atlikti augalų apsaugos produktų MTEP išdavimo, keitimo ir jo galiojimo panaikinimo reikalavimus. Taisyklėse bus nustatyti leidimui atlikti augalų apsaugos produktų MTEP

gauti teikiami dokumentai, jų nagrinėjimo tvarka ir terminai, leidimo atlikti augalų apsaugos produktų MTEP išdavimo, atsisakymo jį išduoti, keitimo, galiojimo panaikinimo procedūros.

2) Baudų dydžio nustatymo tvarkos aprašą, kuriame bus numatyti baudų, skiriamų už Įstatymo projekte nurodytus pažeidimus, dydžių nustatymo kriterijai ir tvarka.

10) Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos įstatymo, Teisėkūros pagrindų įstatymo, kitų teisės aktų reikalavimų. Įstatymo projekto sąvokos įvertintos Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11) Ar įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentų nuostatas.

12) Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų priimti.

Priėmus Įstatymo projektą, reikės pakeisti:

1) Konkrečius valstybės rinkliavos dydžius, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gruodžio 15 d. nutarimu Nr. 1458 „Dėl Konkrečių valstybės rinkliavos dydžių sąrašo ir Valstybės rinkliavos mokėjimo ir grąžinimo taisyklių patvirtinimo“, ir 4.457 papunktį, kuriuo nustatomas valstybės rinkliavos dydis už vienkartinį leidimą įvežti augalų apsaugos produktus iš ne Europos Sąjungos valstybių narių ir ne Europos ekonominės erdvės valstybių, pripažinti netekusiu galios;

2) Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 3D-564 „Dėl Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklių patvirtinimo“. Taisyklėse reikės numatyti Tarnybos atliekamus veiksmus, susijusius su Lietuvos Respublikoje neregistruotų, falsifikuotų, netapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktų ir (ar) neidentifikuotų augalų apsaugos produktų saugojimu ir perdavimu atliekų tvarkytojams, įgyvendinimo terminus, taip pat tokių produktų tvarkymo reikalavimus;

3) Gerosios augalų apsaugos praktikos veiksmingumo bandymų taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. rugsėjo 6 d. įsakymu Nr. 259 „Dėl Gerosios augalų apsaugos praktikos veiksmingumo bandymų taisyklių patvirtinimo“. Taisyklėse bus išplėstas atvejų sąrašas, kai leidžiama atlikti augalų apsaugos produktų mokslinius tyrimus ir eksperimentinę

plėtrą, taip pat nustatytos GEP sertifikatų keitimo procedūros;

4) Leidimų tiekti augalų apsaugos produktus rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį išdavimo ir jų galiojimo panaikinimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2021 m. vasario 12 d. įsakymu Nr. 3D-102 „Dėl Leidimų tiekti augalų apsaugos produktus rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį išdavimo ir jų galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“, kuriose bus patikslinti leidimo išdavimo ir galiojimo panaikinimo pagrindai ir nustatytos leidimo tiekti augalų apsaugos produktus rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį keitimo procedūros ir ataskaitos apie leidimo tiekti augalų apsaugos produktus rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį turėtojui turinys;

5) Leidimų prekiauti augalų apsaugos produktais, tapačiais Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, išdavimo ir panaikinimo taisykles ir Leidimų naudoti asmeninėms reikmėms augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, išdavimo ir panaikinimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. kovo 24 d. įsakymu Nr. 3D-118 „Dėl Leidimų prekiauti augalų apsaugos produktais, tapačiais Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, išdavimo ir panaikinimo taisyklių ir Leidimų naudoti asmeninėms reikmėms augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, išdavimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“. Taisyklėse bus numatytos prašymo teikimo išduoti lygiagrečios prekybos leidimą ir dokumentų nagrinėjimo procedūros, lygiagrečios prekybos leidimų išdavimo, atsisakymo išduoti lygiagrečios prekybos leidimą, lygiagrečios prekybos leidimų keitimo, jų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, jų galiojimo panaikinimo procedūros.

6) Augalų apsaugos produktų platinimo leidimų išdavimo, jų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2018 m. vasario 1 d. įsakymu Nr. 3D-53 „Dėl Augalų apsaugos produktų platinimo leidimų išdavimo, jų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“. Taisyklėse bus nustatyti šių leidimų išdavimo, jų keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo terminai ir procedūros, Tarnybos pareigūnų veiksmai, susiję su asmenų, siekiančių gauti augalų apsaugos produktų platinimo leidimą, veiklos tikrinimu;

7) Augalų apsaugos produktų įvežimo, vežimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2018 m. vasario 12 d. įsakymu Nr. 3D-90 „Dėl Augalų apsaugos produktų įvežimo, vežimo taisyklių patvirtinimo“. Taisyklėse bus pripažintas netekusiu galios neproporcingas ir ribojantis ūkinę veiklą reikalavimas, nustatantis, kad Lietuvos Respublikoje registruotus augalų apsaugos produktus į Lietuvos Respubliką iš ne ES ir ne EEE valstybių įvežti galima, jei iki jo galiojimo laiko pabaigos yra likę ne mažiau kaip vieni metai.

8) Ūkio subjektų veiklos saugant, tiekiant rinkai, naudojant augalų apsaugos produktus priežiūros tvarkos aprašą, patvirtintą Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2026 m. birželio 26 d. įsakymu A6-19 „Dėl Ūkio subjektų veiklos saugant, tiekiant rinkai, naudojant augalų apsaugos produktus priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“, ir nustatyti fizinių ar juridinių asmenų, vykdančių veiklą su augalų apsauga ir (ar) augalų apsaugos produktais, patikrinimų planų sudarymo kriterijus, patikrinimų planus, planinių ir neplaninių patikrinimų atlikimo tvarką, tikrintinų fizinių ar juridinių asmenų atrankos kriterijus nustatančias taisykles.

13) Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Įstatymo projektu Tarnybai nustačius įgaliojimus paimti saugoti, pateikti laboratoriniam ištyrimui ir Įstatymo projekte numatytais atvejais perduoti atliekų tvarkytojams, turintiems teisę tvarkyti tokias atliekas (Lietuvos Respublikoje neregistruotus, falsifikuotus, netapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktus ir (ar) neidentifikuotus apsaugos produktus), Tarnybai reikės nuomoti ne mažiau nei 100 kv. m. statinius ir (ar) patalpas, pritaikytas 20 000 kg ir (ar) 20 000 l tokių augalų apsaugos produktų saugojimui. Statiniai ir (ar) patalpos turės atitikti esminius statinio naudojimo reikalavimus bei normatyvinius statinio saugos ir paskirties reikalavimus. Augalų apsaugos produktai saugojimo patalpoje turės būti laikomi ant padėklų ar lentynose, patalpos turėtų būti saugomos (aprūpintos apsauga nuo įsilaužimų ir vagysčių, su įrengta signalizacija, stebėjimo kameromis, pagal poreikį papildomai saugomos apsaugos darbuotojų, patalpose turės būti įrengtas apšvietimas ir mechaninis vėdinimas, patalpose turės būti įrengtos priešgaisrinės priemonės (signalizacija, gesintuvai ir kt.), patalpose turės būti talpyklos su natūraliais (smėliu, pjuvenomis, durpėmis ar kitais) ir (ar) sintetiniais sorbentais, kurie naudojami apriboti išsibarsčiusių augalų apsaugos produktų taršos plitimą, patalpos turės būti šildomos ir vėsinamos pagal poreikį, taip pat turės būti įrengtos papildomos priemonės, tokios kaip pertvaros, lentynos, stelažai ar pan., kad būtų užtikrintas laikomų augalų apsaugos produktų saugumas ir atsekamumas, kadangi vienoje vietoje turės būti laikomi iš skirtingų fizinių ar juridinių asmenų paimti saugoti, konfiskuoti augalų apsaugos produktai. Augalų apsaugos produktų saugojimo paslaugos pirkimui kasmet reikės apie 24 000 eurų, augalų apsaugos produktų pakrovimui ir iškrovimui – apie 3 000 eurų (apie 30 val. mechanizuoto ir rankinio darbo apmokėjimui), transporto nuoma vežti augalų apsaugos produktus iš pažeidimo nustatymo vietos į saugojimo vietą kasmet sudarys apie 4 000 eurų (vežimo atstumas per metus – apie 2,000 km). Be to, tokie augalų apsaugos produktai turi būti vežami specialiose talpyklose. Kadangi Tarnybai priklauso 10 regioninių skyrių, reiktų 10 talpyklų, kurių vidutinė vieneto kaina siekia apie 300 eurų, tai iš viso sudarytų apie 3 000

eurų.

Siekiant įvertinti, ar augalų apsaugos produktas yra falsifikuotas, netapatus Lietuvos Respublikoje registruotam augalų apsaugos produktui ar neidentifikuotas augalų apsaugos produktas, būtinas laboratorinis ištyrimas akredituotais metodais. Tokius tyrimus akredituotais metodais atlikti gali tik nedaugelis akredituotų Europos Sąjungos valstybių, tokių kaip Danijos, Austrijos, Vokietijos, laboratorijų. Priklausomai nuo tyrimų sudėtingumo, vieno augalų apsaugos produkto ėminio tyrimų kaina gali svyruoti nuo 700 iki 3 000 eurų. Siekiant nustatyti reikšmingas priemaišas augalų apsaugos produkto sudėtyje, vieno augalų apsaugos produkto ėminio ištyrimo kaina gali siekti ir 5 000 eurų. Praktikoje pasitaiko atvejų, kai laboratorinį tyrimą gali atlikti tik viena Europos Sąjungos valstybės laboratorija, dėl to pasirinkti kitą laboratoriją, galimai su mažesniais tyrimų įkainiais, nėra galimybės. Augalų apsaugos produktų sudėčiai ištirti Tarnyba per metus paima apie 10 apsaugos produktų ėminių, lėšų poreikis kasmet yra iki 20 000 eurų.

Įvertinus tai, kad 1 kg ar 1 l augalų apsaugos produkto sunaikinimo išlaidos yra apie 3 eurus, Tarnybos pateiktais skaičiavimais, kasmet gali reikėti sunaikinti apie 15 000 kg ir (ar) 15 000 l Lietuvos Respublikoje neregistruotų, falsifikuotų augalų apsaugos produktų, netapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktų ir (ar) neidentifikuotų augalų apsaugos produktų. Šiuo tikslu reikėtų iki 45 000 eurų, į šią sumą įskaičiuotos Lietuvos Respublikoje neregistruotų, falsifikuotų, netapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams augalų apsaugos produktų ir (ar) neidentifikuotų augalų apsaugos produktų pakrovimo, iškrovimo ir vežimo į sunaikinimo vietą išlaidos.

Įtvirtinus kontrolinį pirkimą, Tarnyba planuoja atlikti 30 kontrolinių pirkimų per kalendorinius metus. Kontrolinio pirkimo kaina priklauso nuo įsigyjamo konkretaus augalų apsaugos produkto ir jo kiekio. Tokio pirkimo kaina gali siekti nuo 5 iki 100 eurų. Tarnybai kasmet kontroliniam pirkimui reikėtų apie 2 000 eurų.

Apibendrinant, Lietuvos Respublikoje neregistruotų, falsifikuotų augalų apsaugos produktų, augalų apsaugos produktų, netapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, ir (ar) neidentifikuotų augalų apsaugos produktų paėmimui, vežimui ir saugojimui, laboratoriniams tyrimams, perdavimui atliekų tvarkytojams, turintiems teisę tvarkyti tokias atliekas, kontroliniams pirkimams. Šioms naujoms funkcijoms atlikti Tarnybai kasmet reikės papildomai skirti apie 100 000 eurų finansavimą. Šių naujų funkcijų vykdymas bus užtikrinamas iš Žemės ūkio ministerijai patvirtintų bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų.

14) Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Specialistų vertinimų ir išvadų Įstatymo projekto rengimo metu negauta.

15) Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną „Eurovoc“: „augalų apsaugos įstatymai“, „augalų apsaugos kontrolė“, „augalų apsaugos taisyklės“.

16) Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Pagal 2026 m. rugpjūčio 18 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės tarpinstitucinio pasitarimo protokolo Nr. 33 6 punkte išdėstytą nutariamąją dalį, 2026 m. rugpjūčio 21 d. įvyko Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos, Žemės ūkio ministerijos, asociacijos „Croplife Lietuva“ ir Lietuvos pramonininkų konfederacijos atstovų susitikimas dėl augalų apsaugos produktų, tapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, perpakavimui taikytinų papildomų reikalavimų pagrįstumui įvertinti. Dėl Lietuvos pramoninkų konfederacijos ir asociacijos „Croplife Lietuva“ pateiktos pastabos dėl Įstatymo projektu nustatomo tapačių augalų apsaugos produktų perpakavimo ir tiekimo rinkai lygiagrečios prekybos pagrindu teikiame šią informaciją:

1) kadangi Reglamento (EB) 1107/2009 52 straipsnis leidžia tapačių augalų apsaugos produktų perpakavimą, o Europos Komisijos patvirtintos gairės nustato tapačių augalų apsaugos produktų perpakavimo reikalavimus, Įstatymo projektu nustatomas leidimas perpakuoti augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, jei yra laikomasi Įstatymo projekte išdėstytų reikalavimų perpakuojamiems augalų apsaugos produktams;

2) pagal Reglamento (EB) 1107/2009 52 straipsnį yra leidžiama perpakuoti augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams. Siekiant tinkamai įgyvendinti Reglamento (EB) 1107/2009 52 straipsnio nuostatas, Įstatymo projektu nustatomi augalų apsaugos produktų, tapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, perpakavimo reikalavimai, numatant, kad fiziniam ar juridiniam asmeniui leidžiama perpakuoti augalų apsaugos produktus, tapačius Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, jeigu 1) toks augalų apsaugos produktas atitinka Reglamento (EB) 1107/2009 52 straipsnio 3 dalyje nustatytus kriterijus ir 2) dėl jo yra išduotas lygiagrečios prekybos leidimas. Perpakuotų augalų apsaugos produktų, tapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, pakuotės turi būti paženklintos, turi būti nurodytas perpakuojamo augalų apsaugos produkto gamintojas, perpakuojamo augalų apsaugos produkto pagaminimo data, perpakuoto augalų apsaugos produkto serijos numeris. Ženklinimas turi atitikti šio įstatymo 8 straipsnio 3 dalyje ir Lygiagrečios prekybos leidimų taisyklėse nustatytus reikalavimus;

3) siekiant apsaugoti Lietuvos teritoriją nuo nelegalių augalų apsaugos produktų, Įstatymo projektu išplečiami įgaliojimai Tarnybai – paimti saugoti, pateikti laboratoriniam ištyrimui, konfiskuoti augalų apsaugos produktus ir perduoti sutvarkyti atliekų tvarkytojams, turintiems teisę tvarkyti tokias atliekas, esant Įstatymo projekte numatytiems atvejams;

4) siekiant suvaldyti riziką, kad į Lietuvos Respubliką nepatektų netapatūs augalų apsaugos produktai, taip pat lygiagrečios prekybos leidimo turėtojui ar augalų apsaugos produktų platinimo leidimo turėtojui Įstatymo projekte nustatoma pareiga informuoti Tarnybą apie įvežtų augalų apsaugos produktų, tapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, kiekį ir jų saugojimo vietą Augalų apsaugos produktų įvežimo, vežimo taisyklėse nustatyta tvarka ir terminais;

5) Lietuvoje nėra laboratorijos, kurioje atliekami augalų apsaugos produktų kiekybinės ir kokybinės sudėties tyrimai. Kiekvienu atveju, esant įtarimui, kad augalų apsaugos produktas gali būti falsifikuotas, netapatus Lietuvos Respublikoje registruotam augalų apsaugos produktui, Tarnyba tokį augalų apsaugos produktą pateikia ištirti akredituotoje laboratorijoje, akredituotoje naudoti numatomų tirti augalų apsaugos produkto sudėtyje esančių medžiagų tyrimų metodus. Tokius tyrimus akredituotais metodais atlikti gali tik nedaugelis akredituotų Europos Sąjungos valstybių, tokių kaip Danijos, Austrijos, Vokietijos, laboratorijų. Priklausomai nuo tyrimų sudėtingumo, vieno augalų apsaugos produkto ėminio tyrimų kaina gali svyruoti nuo 700 iki 3 000 eurų. Siekiant nustatyti reikšmingas priemaišas augalų apsaugos produkto sudėtyje, vieno augalų apsaugos produkto ėminio ištyrimo kaina gali siekti ir 5 000 eurų. Praktikoje pasitaiko atvejų, kai laboratorinį tyrimą gali atlikti tik viena Europos Sąjungos valstybės laboratorija, dėl to pasirinkti kitą laboratoriją, galimai su mažesniais tyrimų įkainiais, nėra galimybės. Augalų apsaugos produktų sudėčiai ištirti Tarnyba per metus paima apie 10 apsaugos produktų ėminių, lėšų poreikis laboratoriniams tyrimams kasmet yra iki 20 000 eurų;

6) Be to, Tarnyba kiekvienais metais vykdo tam tikras internetinės augalų apsaugos produktų prekybos prevencines priemones – atlieka interneto svetainių ir socialinių tinklų paskyrų stebėjimą dėl parduodamų augalų apsaugos produktų, o neatlikus kontrolinio pirkimo, nėra galimybės užtikrinti visapusiško šios priemonės – kontrolinio pirkimo efektyvumo. Atliktas kontrolinis pirkimas Tarnybai gali tapti neginčijamu įrodymu, jei būtų pažeidžiami teisės aktų, reglamentuojančių augalų apsaugos produktų saugojimą, tiekimą rinkai, reikalavimai;

7) Tarnyba, įgyvendindama įstatymo projekto nuostatas dėl tapačių augalų apsaugos produktų perpakavimo, turės patvirtinti rizikos vertinimo kriterijus augalų apsaugos produktams, tapatiems Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams. Taip pat Tarnyba, atlikdama fizinių ir juridinių asmenų veiklos su augalų apsaugos produktais, tapačiais Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, tikrinimą turės kontroliuoti, ar augalų apsaugos produktui, tapačiam Lietuvos Respublikoje registruotam augalų apsaugos produktui, yra išduotas lygiagrečios prekybos leidimas, ar toks augalų apsaugos produktas yra perpakuotas, ar augalų apsaugos produktas atitinka Reglamento (EB) 1107/2009 52 straipsnio 3 dalyje nustatytus kriterijus, ar perpakuoto augalų apsaugos produkto pakuotė paženklinta, perpakuojamo augalų apsaugos

produkto gamintojas, perpakuojamo augalų apsaugos produkto pagaminimo data, perpakuoto augalų apsaugos produkto serijos numeris ar ženklinimas atitinka šio įstatymo ir Reglamento (ES) Nr. 547/2011 I priede nustatytus reikalavimus, ar pranešė Tarnybai apie įvežamų augalų apsaugos produktų, tapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, kiekį ir jų saugojimo vietą;

8) priėmus Įstatymo projektą, Tarnyba atliks priežiūrą, ar fiziniai ir juridiniai asmenys laikosi Įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose augalų apsaugą ir (ar) augalų apsaugos produktų įvežimą, vežimą, saugojimą, tiekimą rinkai, naudojimą nustatytų reikalavimų. Įstatymo projekte nustačius augalų apsaugos produktų, tapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, perpakavimo reikalavimus, Tarnybai papildomų etatų nereikės. Fizinių ar juridinių asmenų veiklos, susijusios su perpakuotais augalų apsaugos produktais, tapačiais Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, priežiūra bus vykdoma su tais pačiais Tarnybos žmogiškaisiais pajėgumais;

9) Įstatymo projekte nustačius augalų apsaugos produktų, tapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, kuriems išduotas lygiagrečios prekybos leidimas, perpakavimo reikalavimus, bus užtikrintas Reglamento (EB) 1107/2009 52 straipsnio 3 dalyje nustatytų kriterijų įgyvendinimas. Taip pat pažymime, kad Įstatymo projekte nustačius augalų apsaugos produktų, tapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, kuriems išduotas lygiagrečios prekybos leidimas, perpakavimo reikalavimus, priėmus Įstatymo projektą bus atliekamas *ex post* vertinimas dėl augalų apsaugos produktų, tapačių Lietuvos Respublikoje registruotiems augalų apsaugos produktams, kuriems išduotas lygiagrečios prekybos leidimas, perpakavimo reikalavimų įgyvendinimo. *Ex post* vertinimo laikotarpis – 3 metai nuo šio Įstatymo projekto įsigaliojimo dienos. *Ex-post* vertinimas turės būti atliktas per 12 mėn. nuo *ex post* vertinimo laikotarpio pabaigos.

Nurodytos priemonės prisidės įgyvendinant Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2026 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. XV-1157 „Dėl Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ 772 punkto, kuriame numatyta stiprinti smulkiųjų ir vidutinių ūkių bei jaunųjų ūkininkų vaidmenį įgyvendinant žemės ūkio ir kaimo politiką, nuostatas.